

**HET MACROBENTHOS VAN DE WESTERSCHELDE, DE OOSTERSCHELDE,
HET VEERSE MEER EN HET GREVELINGENMEER IN HET VOORJAAR 1993**

Rapportage in het kader van het
Biologisch Monitoring Programma

J.A. Craeymeersch, E.B.M. Brummelhuis, W. Dimmers, W. Sistermans & E.G.J. Wessel

Koninklijke Nederlandse Akademie van Wetenschappen
NEDERLANDS INSTITUUT VOOR OECOLOGISCH ONDERZOEK

Centrum voor Estuariene en Mariene Oecologie
Vierstraat 28 4401 EA Yerseke - Nederland

**HET MACROBENTHOS VAN DE WESTERSCHELDE, DE OOSTERSCHELDE,
HET VEERSE MEER EN HET GREVELINGENMEER IN HET VOORJAAR 1993**

Rapportage in het kader van het
Biologisch Monitoring Programma

J.A. Craeymeersch, E.B.M. Brummelhuis, W. Dimmers, W. Sistermans & E.G.J. Wessel

Samenwerkingsproject van:
NIOO-CEMO, Yerseke
RWS-RIKZ

Februari 1994

Inhoud

I. Inleiding	2
II. Materiaal en methoden	3
II.1. Bemonstering	3
II.1.1. Westerschelde	3
II.1.2. Oosterschelde	3
II.1.3. Veerse Meer	4
II.1.4. Grevelingenmeer	4
II.2. Bepaling van dichtheid en biomassa	5
II.3. Mathematische verwerking	6
III. Resultaten	6
IV. Referenties	7
Lijst van tabellen	8
Lijst van figuren	31

I. Inleiding

In het kader van het Biologisch Monitoring Programma (Colijn & Akkerman, 1990) wordt sinds 1990 door het NIOO-CEMO, in opdracht van Rijkswaterstaat - Rijksinstituut voor Kust en Zee, van een aantal gebieden in de Westerschelde, de Oosterschelde, het Veerse Meer en het Grevelingenmeer het bodemdierenbestand bepaald.

De globale resultaten van de bemonsteringen in de jaren 1990, 1991 en 1992 zijn gerapporteerd door Stikvoort & Brand (1991) en Craeymeersch et al. (1992a,b; 1993a,b). In dit rapport worden de resultaten betreffende de voorjaarsbemonstering in 1993 gepresenteerd.

II. Materiaal en methoden

II.1. Bemonstering

Evenals in de voorgaande campagnes werden in het voorjaar 1993 bemonsteringen uitgevoerd in het sub- en eulitoraal van de Westerschelde en Oosterschelde, en het sublitoraal van het Veerse Meer en het Grevelingenmeer.

II.1.1. Westerschelde

Zoals voorheen werden in de Westerschelde monsters genomen in drie deelgebieden (van west naar oost verder plot 1, plot 2 en plot 3 genoemd). De ligging van deze deelgebieden vindt zijn oorsprong in de vakindeling van de Westerschelde binnen het project SAWES (zie rapportages over de jaren 1990 en 1991). Ieder deelgebied is verdeeld in vier dieptestrata: eulitoraal, -2m tot -5m t.o.v. NAP, -5m tot -8m t.o.v. NAP, en dieper dan 8m t.o.v. NAP (fig. 1). In tabel 1 is de oppervlakte van ieder dieptestratum gegeven. Binnen ieder dieptestratum werden per deelgebied at random 10 punten gekozen.

De voorjaarsbemonstering gebeurde tussen 23 maart en 11 juni. Op ieder sublitoraal punt is één Reineck box-corer (opp. 0.0774 m²) genomen. Hieruit werden telkens drie deelmonsters genomen met een buis van 8 cm doorsnede (totale opp. 0.0150 m²). Deze werden samengevoegd en aan boord uitgespoeld op een 1mm-zeef. In het eulitorale gebied werden, in analogie met de sublitorale punten, per lokatie drie steekbuizen (doorsnede 8 cm) genomen. Die werden samen uitgespoeld op een 1mm-zeef. De residuen werden in gebufferde formaldehyde bewaard.

Op iedere lokatie werd verder een sedimentmonster genomen door tweemaal de bovenste 5 cm van een kleine steekbuis (doorsnede ± 4 cm) in een mengmonster samen te nemen. De sediment-monsters werden opgeslagen in een koelcel tot nadere analyse. Verder werden de diepte (t.o.v. het schip of NAP), de exacte coördinaten en een ruwe karakterisering van het sediment genoteerd.

II.1.2. Oosterschelde

Sublitoraal werden drie deelgebieden geselecteerd (fig 2). Plot 1 ligt in het westelijk deel van de Oosterschelde (mondingsgebied), plot 2 in de noordelijke tak (Keeten-Mastgat-Zijpe) en plot 3 in het oostelijk deel (kom). Eventueel in een deelgebied gelegen mosselparcelen behoren niet tot het onderzoeksgebied. De indeling komt overeen met de compartimenten 'west', 'oost' en 'hoord' zoals gebruikt in ander onderzoek in de Oosterschelde (zie o.a. Scholten et al., 1990).

Ieder deelgebied werd verdeeld in vier dieptestrata: eulitoraal, -2m tot -5m t.o.v. NAP, -5m tot -8m t.o.v. NAP, en dieper dan 8m t.o.v. NAP. Eulitoraal zijn in plot 1, 2 en 3 respectievelijk de zuidelijke helft van de Roggenplaat, de slikken van Viane en een deel van het Verdrunken Land van Zuid-Beveland opgenomen. In tabel 1 is de oppervlakte van ieder dieptestratum gegeven. Binnen ieder dieptestratum werden per deelgebied at random 10 punten gekozen.

De voorjaarsbemonstering vond plaats van 15 maart tot 26 april. Sublitoraal is op ieder punt één Reineck boxcorer (opp. 0.0774 m²) genomen. Hieruit werden telkens drie deelmonsters genomen met een buis van 8cm doorsnede (tot. opp. 0.0150 m²). Deze werden samengevoegd en aan boord uitgespoeld op een 1mm-zeef. In het eulitorale gebied werden, in analogie met de sublitorale punten, per lokatie drie steekbuizen (doorsnede 8 cm) genomen. Die werden samen uitgespoeld op een 1mm-zeef. De residuen werden in gebufferde formaldehyde bewaard.

Ook werd op iedere lokatie de diepte (t.o.v. NAP), de exacte coördinaten en een ruwe karakterisering van het sediment genoteerd.

II.1.3. Veerse Meer

In het Veerse Meer werd gemonsterd in twee deelgebieden (fig. 3). Met uitzondering van het gebied rond de Middelplaten, beslaan de deelgebieden praktisch het hele Veerse Meer. Plot 12 ligt westelijk (Veersegatdam-Veere-Middelplaats), plot 3 oostelijk (Middelplaats-Zandkreekdam). Ieder deelgebied werd verdeeld in drie dieptestrata: minder dan 2m t.o.v. het zomerpeil, -2m tot -8m t.o.v. het zomerpeil, en dieper dan 8m t.o.v. het zomerpeil. In tabel 1 is de oppervlakte van ieder dieptestratum gegeven. Binnen ieder dieptestratum werden per deelgebied al random 10 punten gekozen.

De voorjaarsbemonstering gebeurde van 24 maart tot 7 mei. Stations tot een diepte van 2 m zijn bemonsterd met een zogenaamde 'flushing sampler' van 0.0200 m^2 - 1 monster werd genomen met een steekbuis (opp. 0.0180 m^2). Per station werd 1 monster genomen. In de andere twee dieptestrata is op ieder punt één Reineck box-corer (opp. 0.0683 m^2) genomen. Hieruit werd, wegens de hoge dichtheid aan kleine bodemdieren, telkens slechts één deelmonster genomen met een buis van 8 cm doorsnede (opp. 0.0050 m^2). Alle monsters werden aan boord uitgespoeld op een 1mm-zeef, en het residu werd in gebufferde formaldehyde bewaard. De rest van de Reineckbuis werd nog gespoeld en de grotere Mya's (vanaf 2 cm) werden meegezogen.

Ook werd op iedere lokatie de diepte (t.o.v. NAP), de exacte coördinaten en een ruwe karakterisering van het sediment genoteerd.

II.1.4. Grevelingenmeer

In het Grevelingenmeer werden in twee deelgebieden drie dieptestrata onderscheiden: minder dan 2m diep, 2m tot 6m diep, en dieper dan 6m (figuur 4). In tabel 1 is de oppervlakte van ieder dieptestratum gegeven. Binnen ieder dieptestratum werden per deelgebied al random 10 punten gekozen.

De voorjaarsbemonstering gebeurde van 20 april tot 29 april. Stations tot een diepte van 2 m zijn meestal bemonsterd met een zogenaamde 'flushing sampler' van 0.0200 m^2 . Wanneer het niet diep genoeg was om met een bootje te varen, werd er met een steekbuis (gekend als 'dikke Berta'; opp. 0.0180 m^2) gemonsterd. In de twee diepere strata werd op ieder punt één Reineck box-corer (opp. 0.0774 m^2) genomen. Hieruit werden telkens drie deelmonsters genomen met een buis van 8 cm doorsnede (tot. opp. 0.0150 m^2). Alle monsters werden aan boord uitgespoeld op een 1mm-zeef, en het residu werd in gebufferde formaldehyde bewaard.

Op iedere lokatie werden de diepte t.o.v. het schip, de exacte coördinaten en een ruwe karakterisering van het sediment genoteerd.

II.2. Bepaling van dichtheid en biomassa

In het lab werden de monsters nagespoeld, gekleurd met bengals rose en vervolgens uitgezocht. De monsters werden, t.b.v. vergemakkelijken van het uitzoeken, in twee fracties verdeeld: een grote fractie met soorten die achterblijven op de 3mm-zeef, en een kleine fractie met soorten die achterblijven op de 1mm-zeef. De dichthesen van de verschillende soorten werden verder niet per afzonderlijke zeef genoteerd. Met uitzondering van de Oligochaeta, Actiniaria en Nemertea werden alle dieren, zo mogelijk, tot op de soort gedetermineerd, en werden de aantallen bepaald. Wegens de soms sterke fragmentatie van de polychaeten, werd voor het bepalen van de dichtheid het aantal koppen geteld. Als van een bepaalde soort enkel fragmenten gevonden werden, werd het aantal gevonden exemplaren als één beschouwd. Van alle schelpdieren, en soms van de wadpier *Arenicola marina*, en de Nephyidae en Nereidae werd de lengte of lengteklassen genoteerd.

De biomassa (in asvrijdrooggewicht, ADW) van de schelpdieren *Petricola pholadiformis* en *Barnea candida* werd direct bepaald. Hiervoor werden de dieren minimaal 2 dagen gedroogd bij 80°C, en nadien gedurende 2 uur bij 560-580°C verast. Het asvrijdrooggewicht is dan het verschil tussen het gewicht voor en het gewicht na verassen.

De biomassa van de overige soorten werd indirect bepaald op een van de volgende manieren:

- door gebruik te maken van lengte-gewicht relaties ($W=aL^b$ met $W=ADW$ in mg en $L=lengte$ in mm). Hiervoor werden voor de strandkrab *Carcinus maenas* en de mollusken *Abra alba*, *Cerastoderma edule*, *Cerastoderma lamarcki*, *Corbula gibba*, *Crepidula fornicata*, *Macoma balthica*, *Mya arenaria*, *Mytilus edulis*, *Ostrea edulis*, *Scrobicularia plana*, *Tellina fabula*, *Tellina tenuis* en *Venerupis pullastra* lengte-gewicht regressies opgesteld.

- door het converteren van natgewicht in ADW. Natgewichten werden bepaald met een Sartorius balans tot op 0.1 mg nauwkeurig. De natte exemplaren werden even (1-10 sec) op een filterpapier gedroogd en dan gewogen. Grote exemplaren werden langere tijd gedroogd. Conversiefaktoren voor de omrekening van natgewicht naar asvrijdrooggewicht werden waar mogelijk bepaald per soort. Hiervoor werden van een bepaald aantal individuen zowel natgewicht als asvrijdrooggewicht bepaald. Bij de berekeningen is uiteindelijk meestal uitgegaan van een gemiddelde conversiefactor per familie. Voor het genus *Nereis* en de phyla Echinodermata en enkele Mollusca (*Macoma*, *Tellina*) is een conversiefactor per soort of genus gebruikt. Voor de Amphipoda, Decapoda Natantia, Decapoda Reptantia, Cumacea, Mysidacea, Isopoda, Chordata, Actiniaria, Oligochaeta, Nemertea en Porifera is een gemiddelde factor per taxon bepaald. Voor enkele families waren te weinig individuen gevonden om het berekenen van een conversie toe te laten. Voor de biomassabepaling van de families Glyceridae, Cossuridae en Palaemonidae is daarom gebruik gemaakt van de conversiefaktoren van respectievelijk de Nephyidae, de Cirratulidae en de Crangonidae. Voor Decapoda indet. en *Liocarcinus arcuatus* is de conversiefactor bepaald voor *Carcinus maenas* gebruikt. In andere gevallen (families Bodotriidae, Syllidae, Paraonidae, Flabelligeridae, Ampharetidae, Diastyliidae, Retusidae, fragmenten van de kokkel, zeeklit en Nudibranchia indet.) is de biomassa bepaald aan de hand van de conversiefaktoren bepaald in het najaar 1991.

- door het toekennen van een gemiddeld individueel gewicht. In een aantal gevallen werd geen natgewicht bepaald (te weinig en te kleine individuen per monster). In dit geval is een gemiddeld individueel gewicht (ADW) bepaald.

- door het toekennen van een biomassa. In enkele gevallen waar het natgewicht niet bepaald was, was het ook niet mogelijk een gemiddeld individueel gewicht toe te kennen, bijv. als de gevonden dieren sterk in lengte verschilden. In deze gevallen (21 individuen van *Mysella bidentata*, *Nephrys hombergii*, *Pagurus bernhardus*, *Crepidula fornicata*, *Spisula subtruncata*, *Spisula spec.*, *Arenicola marina*, *Petricola pholadiformis* of Actiniaria indet.) is een individueel gewicht bepaald aan de hand van o.a. de hoger genoemde ADW-bepalingen.

Overigens werd voor de exemplaren die gebruikt werden bij de berekening van de lengte-gewichtregressies en de conversiefaktoren, de direct bepaalde biomassa gebruikt bij de berekeningen.

In de bijlage wordt een overzicht gegeven van de gebruikte conversiefaktoren.

II.3. Mathematische verwerking

Voor ieder deelgebied (plot) zijn de (rekenkundig) gemiddelde totale dichtheid en de gemiddelde dichtheid per soort berekend: a) per dieptestratum en b) gemiddeld over het deelgebied. De gemiddelde waarden voor de deelgebieden zijn gewogen naar de oppervlakte van de onderscheiden dieptestrata (tabel 1). De berekeningen zijn uitgevoerd met het programma BIOSTRAT van Rijkswaterstaat, Dienst Getijdewateren. De gemiddelde waardes (en standaarddeviaties) zijn afgerond zoals beschreven in Sokal & Rohlf (1981, p. 151).

III. Resultaten

De resultaten zijn weergegeven in tabellen 2 tot en met 21.

Tijdens deze campagne werden vier soorten gevonden, die in het kader van dit project nog niet eerder waren tegengekomen: *Dyopedos* spec. (Westerschelde), *Glycera alba* (Westerschelde), *Pycnogonum littorale* (Westerschelde), en *Syllis gracilis* (Grevelingen).

Pycnogonum littorale, is in het Deltagebied algemeen in de meer saliene wateren ($\text{Cl}^- > 13\%$) (Wolff, 1976), maar wordt zelden met een box-corer of grijper bemerkt. Ook recent is dit dier regelmatig gevangen (Hamerlynck & Mees, 1991; Mees et al., 1993).

De borstelworm *Syllis gracilis* werd reeds vroeger gevonden in de Oosterschelde (Elgershuizen et al., 1979). In de Grevelingen is enkel de aanverwante soort *Streptosyllis websteri* bekend (Valentijn, 1981), maar beide soorten zijn duidelijk te onderscheiden.

Van het vlokreeftje *Dyopedos* werd de soort *D. porrectus* een enkele maal in de Voordelta gevonden (Hamerlynck et al., 1990; Hamerlynck & Mees, 1991; Cattrisse et al. 1993). Recent is de soort ook tweemaal in het mariene deel van de Westerschelde (Schaar van de Spijkerplaat) gevonden (Mees, pers. comm.). Waarnemingen in de Oosterschelde zijn ons niet bekend.

Van de borstelworm *Glycera alba* zijn ons in het Deltagebied geen eerdere meldingen bekend. In het najaar werden wel al enkele exemplaren van het genus *Glycera* gevonden (Craeymeersch et al., 1993b).

Verder bleek het onderscheid tussen de vlokreeftjes *Aora typica* en *Microdeutopus gryllotalpa* niet steeds eenvoudig te zijn gebeurd. Vooral de vrouwtjes van beide soorten lijken sterk op elkaar. Een verschil tussen beide soorten zijn de pluimachtige haren op merus, carpus en propodus van gnathopood 2, kenmerkend voor *Microdeutopus gryllotalpa*, maar ontbrekend bij *Aora typica*. Alle exemplaren gevonden in de campagnes vanaf het najaar 1991 zijn daarom nagekeken. In totaal bleken toch slechts twee exemplaren, gevonden in monsters in de Oosterschelde (plot 2), foutief gedetermineerd. *Aora typica* blijkt overigens enkel in de Oosterschelde gevonden te worden. De determinatie van mannetjes van de familie Aoridae blijft echter moeilijk.

vrouwtjes

IV. Referenties

- Cattrijssse, A., J. Mees & O. Hamerlynck, 1993. The hyperbenthic Amphipoda and Isopoda of the Voordelta and the Westerschelde estuary. Cah. Biol. Mar. 34: 187-200.
- Colijn, F. & I. Akkerman, 1990. Biologische monitoringprogramma zoute wateren, stand van zaken 1990. Rijkswaterstaat, Dienst Getijdewateren, nota GWAO-90.018.
- Craeymeersch, J.A., E.B.M. Brummelhuis, W. Sistermans & E.C. Stikvoort 1992a. Het macrobenthos van de Westerschelde, de Oosterschelde, het Veerse Meer en het Grevelingenmeer. Najaar 1990. Rapportage in het kader van het Biologisch Monitoring Programma. NIOO-CEMO, Yerseke.
- Craeymeersch, J.A., E.B.M. Brummelhuis, W. Sistermans & E.C. Stikvoort 1992b. Het macrobenthos van de Westerschelde, de Oosterschelde, het Veerse Meer en het Grevelingenmeer. Voorjaar 1991. Rapportage in het kader van het Biologisch Monitoring Programma. NIOO-CEMO, Yerseke.
- Craeymeersch, J.A., E.B.M. Brummelhuis, W. Dimmers, W. Sistermans & E.G.J. Wessel 1993a. Het macrobenthos van de Westerschelde, de Oosterschelde, het Veerse Meer en het Grevelingenmeer. Najaar 1991. Rapportage in het kader van het Biologisch Monitoring Programma. NIOO-CEMO, Yerseke.
- Craeymeersch, J.A., E.B.M. Brummelhuis, W. Dimmers, W. Sistermans & E.G.J. Wessel 1993b. Het macrobenthos van de Westerschelde, de Oosterschelde, het Veerse Meer en het Grevelingenmeer in 1992. I. Dichtheden. Rapportage in het kader van het Biologisch Monitoring Programma. NIOO-CEMO, Yerseke.
- Elgershuizen, J.H.B.W., C. Bakker & P.H. Nienhuis, 1979. Inventarisatie van aquatische planten en dieren in de Oosterschelde. Delta Instituut voor Hydrobiologisch Onderzoek. Rapporten en Verslagen 1979-3.
- Hamerlynck, O. & J. Mees, 1991. Temporal and spatial structure in the hyperbenthic community of a shallow coastal area and its relation to environmental variables. Oceanologica Acta Vol. sp. n° 11, 205-211.
- Hamerlynck, O., J. Mees, P. Van de Vijver, E. Van Landtschoote, K. Hostens & A. Cattrijssse, 1990. Eindverslag Hyperbenthosonderzoek Voordelta. Rapport Rijksuniversiteit Gent, Sektie Mariene Biologie.
- Mees, J., A. Dewicke & O. Hamerlynck, 1993. Seasonal composition and spatial distribution of hyperbenthic communities along estuarine gradients in the Westerschelde. Neth. J. Aquat. Ecol. 27: 359-376.
- Scholten, H., O. Klepper, P.H. Nienhuis & M. Knoester 1990. Oosterschelde estuary (S.W. Netherlands): a self-sustaining ecosystem? Hydrobiologia 195: 201-215.
- Sokal, R.R. & F.J. Rohlf 1981. Biometry. The principles and practice of statistics in biological research. 2nd Edition. Freeman and Co, San Francisco. 776 pp.
- Stikvoort, E.C. & R. Brand 1991. Biomonitoring macrozoobenthos Deltagebied 1990. Intern Rapport Delta Instituut voor Hydrobiologisch Onderzoek, Yerseke.
- Valentijn, P., 1981. Fluctuaties in aantalen en biomassa van polychaeten op een drietal stations in de Grevelingen, met speciale aandacht voor de populatiestructuur van de kleinere abundantie soorten. Delta Instituut voor Hydrobiologisch Onderzoek, Studentenverslagen D1-1981.
- Wolff, W.J., 1976. Distribution of Pantopoda in the estuarine area of the southwestern part of the Netherlands. Neth. J. Sea Res. 10: 472-478.

Lijst van tabellen

Tabel 1	Oppervlakte (km^2) van ieder dieptestratum binnen ieder deelgebied (plot) van de Westerschelde, de Oosterschelde, het Veerse Meer en het Grevelingenmeer.
Tabel 2	Gemiddelde dichtheid $\pm$ standaardfout (ind./ m^2) per waargenomen soort in het deelgebied plot 1 van de Westerschelde in het voorjaar 1993, per dieptestratum en over gehele plot.
Tabel 3	Gemiddelde biomassa $\pm$ standaardfout (ind./ m^2) per waargenomen soort in het deelgebied plot 1 van de Westerschelde in het voorjaar 1993, per dieptestratum en over gehele plot.
Tabel 4	Gemiddelde dichtheid $\pm$ standaardfout (ind./ m^2) per waargenomen soort in het deelgebied plot 2 van de Westerschelde in het voorjaar 1993, per dieptestratum en over gehele plot.
Tabel 5	Gemiddelde biomassa $\pm$ standaardfout (ind./ m^2) per waargenomen soort in het deelgebied plot 2 van de Westerschelde in het voorjaar 1993, per dieptestratum en over gehele plot.
Tabel 6	Gemiddelde dichtheid $\pm$ standaardfout (ind./ m^2) per waargenomen soort in het deelgebied plot 3 van de Westerschelde in het voorjaar 1993, per dieptestratum en over gehele plot.
Tabel 7	Gemiddelde biomassa $\pm$ standaardfout (ind./ m^2) per waargenomen soort in het deelgebied plot 3 van de Westerschelde in het voorjaar 1993, per dieptestratum en over gehele plot.
Tabel 8	Gemiddelde dichtheid $\pm$ standaardfout (ind./ m^2) per waargenomen soort in het deelgebied plot 1 van de Oosterschelde in het voorjaar 1993, per dieptestratum en over gehele plot.
Tabel 9	Gemiddelde biomassa $\pm$ standaardfout (ind./ m^2) per waargenomen soort in het deelgebied plot 1 van de Oosterschelde in het voorjaar 1993, per dieptestratum en over gehele plot.
Tabel 10	Gemiddelde dichtheid $\pm$ standaardfout (ind./ m^2) per waargenomen soort in het deelgebied plot 2 van de Oosterschelde in het voorjaar 1993, per dieptestratum en over gehele plot.
Tabel 11	Gemiddelde biomassa $\pm$ standaardfout (ind./ m^2) per waargenomen soort in het deelgebied plot 2 van de Oosterschelde in het voorjaar 1993, per dieptestratum en over gehele plot.
Tabel 12	Gemiddelde dichtheid $\pm$ standaardfout (ind./ m^2) per waargenomen soort in het deelgebied plot 3 van de Oosterschelde in het voorjaar 1993, per dieptestratum en over gehele plot.
Tabel 13	Gemiddelde biomassa $\pm$ standaardfout (ind./ m^2) per waargenomen soort in het deelgebied plot 3 van de Oosterschelde in het voorjaar 1993, per dieptestratum en over gehele plot.
Tabel 14	Gemiddelde dichtheid $\pm$ standaardfout (ind./ m^2) per waargenomen soort in het deelgebied plot 12 van het Veerse Meer in het voorjaar 1993, per dieptestratum en over gehele plot.
Tabel 15	Gemiddelde biomassa $\pm$ standaardfout (ind./ m^2) per waargenomen soort in het deelgebied plot 12 van het Veerse Meer in het voorjaar 1993, per dieptestratum en over gehele plot.
Tabel 16	Gemiddelde dichtheid $\pm$ standaardfout (ind./ m^2) per waargenomen soort in het deelgebied plot 3 van het Veerse Meer in het voorjaar 1993, per dieptestratum en over gehele plot.
Tabel 17	Gemiddelde biomassa $\pm$ standaardfout (ind./ m^2) per waargenomen soort in het deelgebied plot 3 van het Veerse Meer in het voorjaar 1993, per dieptestratum en over gehele plot.
Tabel 18	Gemiddelde dichtheid $\pm$ standaardfout (ind./ m^2) per waargenomen soort in het deelgebied plot 1 van het Grevelingenmeer in het voorjaar 1993, per dieptestratum en over gehele plot.

- Tabel 19 Gemiddelde biomassa $\pm$ standaardfout (ind./m²) per waargenomen soort in het deelgebied plot 1 van het Grevelingenmeer in het voorjaar 1993, per dieptestratum en over gehele plot.
- Tabel 20 Gemiddelde dichtheid $\pm$ standaardfout (ind./m²) per waargenomen soort in het deelgebied plot 2 van het Grevelingenmeer in het voorjaar 1993, per dieptestratum en over gehele plot.
- Tabel 21 Gemiddelde biomassa $\pm$ standaardfout (ind./m²) per waargenomen soort in het deelgebied plot 2 van het Grevelingenmeer in het voorjaar 1993, per dieptestratum en over gehele plot.

Tabel 1 Oppervlakte (km^2) van ieder dieptestratum binnen ieder deelgebied (plot) van de Westerschelde, de Oosterschelde, het Veerse Meer en het Grevelingenmeer.

Oosterschelde	plot	eulitoraal	-2 tot -5m	-5 tot -8m	< -8m	Σ
	1	6.46	5.66	4.83	31.98	48.93
	2	4.50	2.54	1.43	11.35	19.82
	3	8.20	11.09	3.60	10.25	33.26
Westerschelde	plot		-2 tot -5m	-5 tot -8m	< -8m	Σ
	1	21.64	9.07	9.43	57.88	98.02
	2	20.22	8.69	7.21	34.33	70.45
	3	22.99	8.98	6.42	15.57	53.96
Veerse Meer	plot		> -2m	-2 tot -8m	< -8m	Σ
	12		2.91	6.39	3.55	12.85
	3		1.38	0.67	0.29	2.34
Grevelingen-meer	plot		> -2m	-2 tot -6m	< -6m	Σ
	1		5.91	7.67	10.83	24.56
	2		11.61	6.58	5.86	24.05

Tabel 2

Gemiddelde dichtheid ± standaardfout (ind./m²) per waargenomen soort in het deelgebied plot 1 van de Westerschelde in het voorjaar 1993, per dieptestratum en over gehele plot.

Dieptestratum Oppervlakte (km ²)	eulitoraal 21.64		-2 tot -5m 9.07		-5 tot -8m 9.43		dieper dan 57.88		8m		totaal 98.02	
	gem	se	gem	se	gem	se	gem	se	gem	se	gem	se
Actinaria indet.	0	0	0	0	0	0	220	143	130	85		
Anaitides mucosa	13	8.9	13	8.9	0	0	0	0	4.2	2.13		
Anaitides spec.	0	0	0	0	0	0	7	6.7	4	3.9		
Anoplodactylus petiolatus	0	0	0	0	0	0	7	6.7	4	3.9		
Arenicola marina	7	6.7	0	0	7	6.7	0	0	2.1	1.61		
Asterias rubens	0	0	0	0	0	0	7	6.7	4	3.9		
Autolytus spec.	0	0	0	0	0	0	40	40	24	23.6		
Bathyporeia sarsi	33	26.8	0	0	0	0	0	0	7	5.9		
Bathyporeia spec.	7	6.7	0	0	0	0	0	0	1.5	1.47		
Bivalvia indet.	7	6.7	0	0	0	0	0	0	1.5	1.47		
Bodotria pulchella	7	6.7	0	0	0	0	0	0	1.5	1.47		
Bodotria scorpioides	0	0	0	0	0	0	7	6.7	4	3.9		
Capitella capitata	7	6.7	40	20.4	0	0	7	6.7	9	4.6		
Caulieriella spec.	0	0	0	0	0	0	7	6.7	4	3.9		
Corophium arenarium	1200	1180	0	0	0	0	0	0	270	262		
Corophium volutator	0	0	7	6.7	0	0	0	0	.6	.62		
Crepidula fornicata	0	0	0	0	0	0	7	6.7	4	3.9		
Dyopodus spec.	0	0	0	0	0	0	13	8.9	8	5.2		
Eteone spec.	7	6.7	0	0	0	0	0	0	1.5	1.47		
Eumida spec.	0	0	0	0	0	0	7	6.7	4	3.9		
Gattyana cirrosa	0	0	0	0	0	0	7	6.7	4	3.9		
Glycera alba	7	6.7	0	0	0	0	0	0	1.5	1.47		
Glycera spec.	0	0	7	6.7	0	0	0	0	.6	.62		
Harmothoe impar	0	0	0	0	0	0	20	20.0	12	11.8		
Harmothoe lunulata	0	0	0	0	7	6.7	0	0	.6	.64		
Harmothoe spec.	0	0	0	0	0	0	7	6.7	4	3.9		
Heteromastus filiformis	90	57	7	6.7	0	0	20	14.2	33	15.2		
Hydrobia ulvae	40	28.5	0	0	0	0	0	0	9	6.3		
Lanice conchilega	0	0	0	0	7	6.7	7	6.7	5	4.0		
Macoma balthica	70	48	20	14.2	33	26.8	0	0	21	11.0		
Microphthalmus similis	0	0	0	0	0	0	20	20.0	12	11.8		
Microphthalmus spec.	0	0	0	0	7	6.7	0	0	.6	.64		
Mysella bidentata	13	13.3	0	0	0	0	20	10.2	15	6.7		
Mytilus edulis	0	0	0	0	0	0	13	13.3	8	7.9		
Nemertinae indet.	0	0	20	14.2	7	6.7	27	20.4	18	12.1		
Neoamphitrite figulosa	0	0	0	0	0	0	13	13.3	8	7.9		
Neoamphitrite spec.	0	0	0	0	0	0	7	6.7	4	3.9		
Nephtys cirrosa	7	6.7	13	8.9	20	10.2	13	8.9	13	5.6		
Nephtys hombergii	13	8.9	7	6.7	7	6.7	0	0	4.2	2.15		
Nephtys spec.	0	0	13	8.9	7	6.7	0	0	1.9	1.04		
Nereis diversicolor	20	10.2	0	0	0	0	0	0	4.4	2.25		
Nereis longissima	0	0	7	6.7	0	0	20	14.2	12	8.4		
Nereis spec.	7	6.7	0	0	0	0	0	0	1.5	1.47		
Nereis virens	27	26.7	0	0	0	0	7	6.7	10	7.1		
Oligochaeta	600	460	0	0	0	0	120	120	200	125		
Ophelia limacina	0	0	0	0	13	8.9	0	0	1.3	.86		
Ophelia spec.	0	0	0	0	7	6.7	0	0	.6	.64		
Pholoe minuta	0	0	0	0	0	0	13	13.3	8	7.9		
Pseudopolydora pulchra	0	0	0	0	0	0	7	6.7	4	3.9		
Pycnogonium littorale	0	0	0	0	0	0	40	40	24	23.6		
Pygospio elegans	900	780	0	0	0	0	0	0	200	171		
Scoloplos armiger	20	10.2	0	0	7	6.7	70	60	40	35		
Scrobicularia plana	13	13.3	0	0	0	0	0	0	2.9	2.94		
Spiophanes bombyx	7	6.7	50	47	0	0	0	0	6	4.6		
Spio martinensis	0	0	40	14.7	33	17.9	0	0	6.9	2.20		
Sthenelais boa	0	0	0	0	0	0	13	13.3	8	7.9		
Terebellomorpha indet.	7	6.7	0	0	0	0	0	0	1.5	1.47		
Tharyx marioni	600	550	7	6.7	150	139	0	0	150	121		
Venerupis pullastrata	0	0	0	0	0	0	7	6.7	4	3.9		
Totaal per stratum	4000	3300	250	177	320	270	900	730	1400	1110		

Tabel 3 Gemiddelde biomassa ± standaardfout (ind./m²) per waargenomen soort in het deelgebied plot 1 van de Westerschelde in het voorjaar 1993, per dieptestratum en over gehele plot.

Dieptestratum Oppervlakte (km ²)	eulitoraal 21.64		-2 tot -5m 9.07		-5 tot -8m 9.43		dieper dan 8m 57.88		totaal 98.02	
	gem	se	gem	se	gem	se	gem	se	gem	se
Actiniaria indet.	0	0	0	0	0	0	8	5.7	5	3.4
Anaitides mucosa	.05	.038	.04	.030	0	0	0	0	.016	.0089
Anaitides spec.	0	0	0	0	0	0	.007	.0070	.004	.0041
Anoplodactylus petiolatus	0	0	0	0	0	0	*****	*****	*****	*****
Arenicola marina	2.1	2.14	0	0	.21	.207	0	0	.5	.47
Asterias rubens	0	0	0	0	0	0	.03	.031	.018	.0183
Autolytus spec.	0	0	0	0	0	0	.0010	.00100	.0006	.00059
Bathyporeia sarsi	.008	.0070	0	0	0	0	0	0	.0018	.00154
Bathyporeia spec.	*****	*****	0	0	0	0	0	0	*****	*****
Bivalvia indet.	.03	.03	0	0	0	0	0	0	.007	.0073
Bodotria pulchella	.0010	.00100	0	0	0	0	0	0	.00022	.000221
Bodotria scorpioides	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Capitella capitata	.0010	.00100	.004	.0031	0	0	.0010	.00100	.0012	.00069
Caulieriella spec.	0	0	0	0	0	0	*****	*****	*****	*****
Corophium arenarium	.4	.38	0	0	0	0	0	0	.09	.084
Corophium volutator	0	0	.0010	.00100	0	0	0	0	.00009	.000093
Crepidula fornicate	0	0	0	0	0	0	.007	.0070	.004	.0041
Dyopodus spec.	0	0	0	0	0	0	.0020	.00133	.0012	.00079
Eteone spec.	.0010	.00100	0	0	0	0	0	0	.00022	.000221
Eumida spec.	0	0	0	0	0	0	.0010	.00100	.0006	.00059
Gattyana cirrosa	0	0	0	0	0	0	.07	.072	.04	.043
Glycera alba	.013	.0130	0	0	0	0	0	0	.0029	.00287
Glycera spec.	0	0	.007	.0070	0	0	0	0	.0006	.00065
Harmothoe impar	0	0	0	0	0	0	.07	.073	.04	.043
Harmothoe lunulata	0	0	0	0	.003	.0030	0	0	.00029	.000289
Harmothoe spec.	0	0	0	0	0	0	.003	.0030	.0018	.00177
Heteromastus filiformis	.16	.130	.006	.0060	0	0	.0030	.00213	.037	.0287
Hydrobia ulvae	.017	.0149	0	0	0	0	0	0	.004	.0033
Lanice conchilega	0	0	0	0	.04	.042	.16	.157	.10	.093
Macoma balthica	.6	.31	.009	.0064	.07	.064	0	0	.13	.070
Microphthalmus similis	0	0	0	0	0	0	*****	*****	*****	*****
Microphthalmus spec.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Mysella bidentata	.004	.0040	0	0	0	0	.0030	.00153	.0027	.00126
Mytilus edulis	0	0	0	0	0	0	*****	*****	*****	*****
Nemertinae indet.	0	0	.025	.0239	*****	*****	.22	.222	.13	.131
Neoamphitrite figulus	0	0	0	0	0	0	1.3	1.30	.8	.77
Neoamphitrite spec.	0	0	0	0	0	0	.5	.47	.28	.280
Nephtys cirrosa	.021	.0210	.06	.054	.042	.0259	.23	.204	.15	.121
Nephtys hombergii	.31	.260	.012	.0120	.14	.136	0	0	.08	.059
Nephtys spec.	0	0	.0020	.00133	.005	.0050	0	0	.0007	.00050
Nereis diversicolor	.7	.61	0	0	0	0	0	0	.16	.135
Nereis longissima	0	0	.004	.0040	0	0	.16	.133	.10	.079
Nereis spec.	.003	.0030	0	0	0	0	0	0	.0007	.00066
Nereis virens	.09	.087	0	0	0	0	1.7	1.66	1.0	.98
Oligochaeta	.030	.0213	0	0	0	0	.019	.0190	.018	.0122
Ophelia limacina	0	0	0	0	.9	.65	0	0	.09	.062
Ophelia spec.	0	0	0	0	.0010	.00100	0	0	.00010	.000096
Pholoe minute	0	0	0	0	0	0	.0020	.00200	.0012	.00116
Pseudopolydora pulchra	0	0	0	0	0	0	.012	.0120	.007	.0071
Pycnocionum littorale	0	0	0	0	0	0	.5	.51	.30	.299
Pygospio elegans	.033	.0220	0	0	0	0	0	0	.007	.0048
Scoleoplos armiger	.05	.036	0	0	.016	.0160	.08	.080	.06	.048
Scrobicularia plana	.0020	.00200	0	0	0	0	0	0	.0004	.00044
Spiophanes bombyx	.0020	.00200	.05	.048	0	0	0	0	.005	.0045
Spir martinensis	0	0	.008	.0033	.0040	.00221	0	0	.0011	.00037
Sthenelais boa	0	0	0	0	0	0	.17	.166	.10	.098
Terebellomorpha indet.	*****	*****	0	0	0	0	0	0	*****	*****
Tharyx marioni	.17	.154	.0010	.00100	.015	.0129	0	0	.04	.034
Venerupis pullastra	0	0	0	0	0	0	.0020	.00200	.0012	.00118
Totaal per stratum	5	4.3	.23	.201	1.5	1.16	14	11.0	9	7.5

***** : gem. biomassa < 0.00003 gADW/m²

Tabel 4

Gemiddelde dichtheid ± standaardfout (ind./m²) per waargenomen soort in het deelgebied plot 2 van de Westerschelde in het voorjaar 1993, per dieptestratum en over gehele plot.

Dieptestratum Oppervlakte (km ²)	eulitoraal		-2 tot -5m		-5 tot -8m		dieper dan 34.33		8m		totaal	
	20.22	gem	se	8.69	gem	se	7.21	gem	se	70.45	gem	se
Arenicola marina	13	8.9	0	0	0	0	0	0	0	3.8	2.55	0
Bathyporeia pelagica	7	6.7	0	0	0	0	0	0	0	1.9	1.91	0
Bathyporeia pilosa	140	112	0	0	6	4.9	0	0	0	40	32	0
Bathyporeia sarsi	13	13.3	0	0	0	0	0	0	0	4	3.8	0
Capitella capitata	7	6.7	0	0	1.6	1.60	1.6	1.60	0	2.9	2.07	0
Cerastoderma edule	50	40	0	0	0	0	0	0	0	13	11.4	0
Corophium arenarium	170	120	0	0	0	0	0	0	0	50	34	0
Crangon crangon	27	20.4	0	0	0	0	0	0	0	8	5.8	0
Cyathura carinata	7	6.7	0	0	0	0	0	0	0	1.9	1.91	0
Eteone longa	20	20.0	1.6	1.60	1.6	1.60	0	0	0	6	5.7	0
Eteone spec.	27	20.4	0	0	0	0	1.6	1.60	0	8	5.9	0
Eurydice pulchra	7	6.7	3.2	2.14	0	0	0	0	0	2.3	1.93	0
Heteromastus filiformis	60	53	19	17.5	0	0	16	8.6	0	27	15.9	0
Hydrobia ulvae	700	370	0	0	1.6	1.60	0	0	0	190	107	0
Lanice conchilega	13	13.3	0	0	0	0	0	0	0	4	3.8	0
Macoma balthica	180	61	0	0	0	0	0	0	0	52	17.6	0
Magelona papillicornis	0	0	1.6	1.60	0	0	0	0	0	.20	.198	0
Mesopodopsis slabberi	0	0	1.6	1.60	0	0	0	0	0	.20	.198	0
Nemertinae indet.	47	26.4	1.6	1.60	0	0	0	0	0	14	7.6	0
Nephtys cirrosa	0	0	2.67	0	3.6	6.4	2.62	0	0	4.9	1.37	0
Nephtys hombergii	13	8.9	0	0	3.2	2.14	1.6	1.60	0	4.9	2.68	0
Nereis diversicolor	7	6.7	0	0	0	0	0	0	0	1.9	1.91	0
Nereis spec.	7	6.7	0	0	0	0	0	0	0	1.9	1.91	0
Oligochaeta	33	20.5	0	0	0	0	0	0	0	10	5.9	0
Ophelia rathkei	7	6.7	0	0	0	0	0	0	0	1.9	1.91	0
Paraconus fulgens	0	0	0	0	1.6	1.60	0	0	0	.16	.164	0
Petricola pholadiformis	0	0	0	0	1.6	1.60	0	0	0	.16	.164	0
Pholoe minuta	7	6.7	0	0	0	0	0	0	0	1.9	1.91	0
Pygospio elegans	900	390	5	3.4	0	0	1.6	1.60	0	250	113	0
Scoloplos armiger	13	8.9	0	0	1.6	1.60	3.2	2.14	0	5.6	2.76	0
Scolelepis squamata	27	14.7	0	0	0	0	0	0	0	8	4.2	0
Spio martinensis	7	6.7	1.6	1.60	0	0	0	0	0	2.1	1.92	0
Tharyx marioni	0	0	0	0	0	0	8	8.0	0	4	3.9	0
Totaal per stratum	2400	1390	40	34	27	20.2	40	27.8	700	410		

Tabel 5 Gemiddelde biomassa ± standaardfout (ind./m²) per waargenomen soort in het deelgebied plot 2 van de Westerschelde in het voorjaar 1993, per dieptestratum en over gehele plot.

Dieptestratum Oppervlakte (km ²)	eulitoraal		-2 tot -5m		-5 tot -8m		dieper dan -8m		totaal					
	gem	se	gem	se	gem	se	gem	se	gem	se				
<i>Arenicola marina</i>	.15	.153	0	0	0	0	0	0	.04	.044				
<i>Bathyporeia pelagica</i>	.003	.0030	0	0	0	0	0	0	.0009	.00086				
<i>Bathyporeia pilosa</i>	.05	.047	0	0	.0020	.00200	0	0	.014	.0134				
<i>Bathyporeia sarsi</i>	.003	.0030	0	0	0	0	0	0	.0009	.00086				
<i>Capitella capitata</i>	*****													
<i>Cerastoderma edule</i>	5	5.1	0	0	0	0	0	0	1.6	1.46				
<i>Corophium arenarium</i>	.05	.032	0	0	0	0	0	0	.013	.0091				
<i>Crangon crangon</i>	.05	.044	0	0	0	0	0	0	.013	.0126				
<i>Cyathura carinata</i>	.0020	.00200	0	0	0	0	0	0	.0006	.00057				
<i>Eteone longa</i>	.04	.035	.0010	.00100	.0020	.00200	0	0	.010	.0100				
<i>Eteone spec.</i>	.009	.0064	0	0	0	0	.006	.0060	.006	.0035				
<i>Eurydice pulchra</i>	.0010	.00100	.004	.0031	0	0	0	0	.0008	.00047				
<i>Heteromastus filiformis</i>	.06	.059	.12	.111	0	0	.034	.0227	.048	.0244				
<i>Hydrobia ulvae</i>	.15	.083	0	0	*****		0	0	.043	.0239				
<i>Lanice conchilega</i>	*****													
<i>Macoma balthica</i>	1.7	.52	0	0	0	0	0	0	.49	.150				
<i>Magelona papillicornis</i>	0	0	.003	.0030	0	0	0	0	.0004	.00037				
<i>Mesopodopsis slabberi</i>	0	0	.0010	.00100	0	0	0	0	.00012	.000123				
<i>Nemertinae indet.</i>	.07	.043	*****											
<i>Nephtys cirrosa</i>	0	0	.10	.042	.025	.0116	.08	.045	.051	.0227				
<i>Nephtys hombergii</i>	.17	.134	0	0	.22	.204	.08	.082	.11	.059				
<i>Nereis diversicolor</i>	.0010	.00100	0	0	0	0	0	0	.00029	.000287				
<i>Nereis spec.</i>	*****													
<i>Oligochaeta</i>	.0020	.00200	0	0	0	0	0	0	.0006	.00057				
<i>Ophelia rathkei</i>	.004	.0040	0	0	0	0	0	0	.0011	.00115				
<i>Paraeonis fulgens</i>	0	0	0	0	*****		0	0	*****					
<i>Petricola pholadiformis</i>	0	0	0	0	*****		0	0	*****					
<i>Pholoe minuta</i>	*****													
<i>Pygospio elegans</i>	.10	.041	*****											
<i>Scoloplos armiger</i>	.05	.049	0	0	.020	.0200	.022	.0150	.028	.0159				
<i>Scolelepis squamata</i>	.08	.063	0	0	0	0	0	0	.022	.0180				
<i>Spio martinicensis</i>	.0010	.00100	*****											
<i>Tharyx marioni</i>	0	0	0	0	0	0	*****		*****					
Totaal per stratum	8	6.4	.22	.161	.27	.239	.22	.171	2.5	1.90				

***** : gem. biomassa < 0.00003 gADW/m²

Tabel 6

Gemiddelde dichtheid ± standaardfout (ind./m²) per waargenomen soort in het deelgebied plot 3 van de Westerschelde in het voorjaar 1993, per dieptestratum en over gehele plot.

Dieptestratum Oppervlakte (km ²)	eulitoraal		-2 tot -5m		-5 tot -8m		dieper dan 8m		totaal	
	22.99		9.29		6.74		15.79		53.96	
	gem	se	gem	se	gem	se	gem	se	gem	se
Arenicola marina	7	6.7	0	0	0	0	0	0	2.6	2.84
Bathyporeia pelagica	0	0	1.6	1.60	1.6	1.60	0	0	.5	.33
Bathyporeia pilosa	280	153	8	4.3	13	4.7	8	3.6	120	65
Bivalvia indet.	13	8.9	0	0	0	0	0	0	6	3.8
Capitella capitata	0	0	0	0	5	4.8	1.6	1.60	1.0	.74
Corophium arenarium	330	227	0	0	0	0	0	0	140	97
Corophium volutator	13	13.3	0	0	0	0	0	0	6	5.7
Crangon crangon	7	6.7	0	0	0	0	0	0	2.8	2.84
Eteone spec.	7	6.7	0	0	0	0	0	0	2.8	2.84
Eurydice pulchra	27	26.7	3.2	2.14	0	0	0	0	12	11.4
Gammarus salinus	0	0	0	0	0	0	9	8.0	2.7	2.30
Gammarus spec.	0	0	0	0	0	0	1.6	1.60	.5	.46
Haustorius arenarius	13	8.9	6	3.5	1.6	1.60	1.6	1.60	7	3.9
Heteromastus filiformis	210	164	14	6.1	40	31	50	33	110	71
Hydrobia ulvae	250	225	1.6	1.60	8	8.0	0	0	110	96
Macoma balthica	53	25.9	5	3.4	3.2	2.14	1.3	1.29	24	11.1
Mya arenaria	7	6.7	0	0	0	0	0	0	2.8	2.84
Mycidae indet.	0	0	0	0	0	0	1.3	1.29	.4	.37
Nemertinae indet.	0	0	0	0	0	0	5	3.4	1.4	.99
Nephtys cirrosa	0	0	1.6	1.60	0	0	0	0	.27	.267
Nereis diversicolor	47	20.0	0	0	0	0	0	0	20	8.5
Nereis longissima	0	0	0	0	1.6	1.60	0	0	.19	.191
Nereis succinea	7	6.7	0	0	0	0	16	15.5	7	5.3
Oligochaeta	20	14.2	0	0	0	0	20	17.5	14	7.9
Petricola pholadiformis	0	0	0	0	0	0	4	3.9	1.1	1.12
Platynereis dumerili	0	0	0	0	1.6	1.60	0	0	.19	.191
Pygospio elegans	1300	580	0	0	0	0	0	0	560	247
Scrobicularia plana	0	0	0	0	0	0	1.6	1.60	.5	.46
Tharyx marioni	150	146	6	3.5	0	0	0	0	70	62
Totaal per stratum	2800	1650	48	27.8	80	57	120	94	1200	710

Tabel 7 Gemiddelde biomassa ± standaardfout (ind./m²) per waargenomen soort in het deelgebied plot 3 van de Westerschelde in het voorjaar 1993, per dieptestratum en over gehele plot.

Dieptestratum Oppervlakte (km ²)	eulitoraal		-2 tot -5m		-5 tot -8m		dieper dan 8m		totaal	
	22.99		9.29		6.74		15.79		53.96	
	gem	se	gem	se	gem	se	gem	se	gem	se
Arenicola marina	.05	.048	0	0	0	0	0	0	.020	.0205
Bathyporeia pelagica	0	0	*****	*****	*****	*****	0	0	*****	*****
Bathyporeia pilosa	.09	.053	.0020	.00133	*****	*****	.0010	.00100	.037	.0226
Bivalvia indet.	.0010	.00100	0	0	0	0	0	0	.0004	.00043
Capitella capitata	0	0	0	0	.0020	.00200	.0010	.00100	.0005	.00037
Corophium arenarium	.10	.056	0	0	0	0	0	0	.042	.0240
Corophium volutator	.009	.0090	0	0	0	0	0	0	.004	.0038
Crangon crangon	.005	.0050	0	0	0	0	0	0	.021	.00213
Eteone spec.	*****	*****	0	0	0	0	0	0	*****	*****
Eurydice pulchra	.017	.0170	.004	.0040	0	0	0	0	.008	.0073
Gammarus salinus	0	0	0	0	0	0	.029	.0269	.008	.0077
Gammarus spec.	0	0	0	0	0	0	*****	*****	*****	*****
Haustorius arenarius	.021	.0145	.013	.0073	*****	*****	.0010	.00100	.011	.0063
Heteromastus filiformis	.22	.156	.022	.0101	.10	.073	.11	.036	.14	.068
Hydrobia ulvae	.07	.068	.0010	.00100	.0010	.00100	0	0	.031	.0288
Macoma balthica	1.2	.72	.004	.0031	.022	.0189	.011	.0110	.5	.31
Mya arenaria	.008	.0080	0	0	0	0	0	0	.003	.0034
Mycidae indet.	0	0	0	0	0	0	.006	.0060	.0017	.00173
Nemertinae indet.	0	0	0	0	0	0	*****	*****	*****	*****
Nephtys cirrosa	0	0	.006	.0060	0	0	0	0	.0010	.00100
Nereis diversicolor	.6	.30	0	0	0	0	0	0	.25	.128
Nereis longissima	0	0	0	0	.005	.0050	0	0	.0006	.00059
Nereis succinea	.022	.0220	0	0	0	0	.026	.0260	.017	.0120
Oligochaeta	*****	*****	0	0	0	0	*****	*****	*****	*****
Petricola pholadiformis	0	0	0	0	0	0	*****	*****	*****	*****
Platynereis dumerili	0	0	0	0	*****	*****	0	0	*****	*****
Pygospio elegans	.15	.069	0	0	0	0	0	0	.063	.0295
Scrobicularia plana	0	0	0	0	0	0	.006	.0060	.0017	.00173
Tharyx marioni	.06	.059	*****	*****	0	0	0	0	.027	.0250
Totaal per stratum	2.6	1.61	.05	.033	.13	.100	.19	.117	1.2	.70

***** : gem. biomassa < 0.00003 gADW/m²

Tabel 8

Gemiddelde dichtheid ± standaardfout (ind./m²) per waargenomen soort in het deelgebied plot 1 van de Oosterschelde in het voorjaar 1993, per dieptestratum en over gehele plot.

Dieptestratum Oppervlakte (km ²)	eulitoraal		-2 tot -5m		-5 tot -8m		dieper dan 8m		totaal	
	6.46		5.66		4.83		31.98		48.93	
	gem	se	gem	se	gem	se	gem	se	gem	se
<i>Abra alba</i>	0	0	20	20.0	70	67	60	31	48	21.2
<i>Actiniaria indet.</i>	0	0	20	10.2	33	26.8	0	0	5.6	2.89
<i>Ampharete acutifrons</i>	0	0	7	6.7	0	0	27	26.7	18	17.4
<i>Anaitides mucosa</i>	7	6.7	0	0	0	0	0	0	.9	.88
<i>Arenicola marina</i>	20	10.2	0	0	0	0	7	6.7	7	4.6
<i>Barnea candida</i>	0	0	0	0	0	0	30	33	22	21.8
<i>Bathyporeia pelagica</i>	0	0	0	0	27	17.8	0	0	2.6	1.75
<i>Bathyporeia pilosa</i>	13	8.9	0	0	0	0	0	0	1.8	1.17
<i>Bathyporeia sarsi</i>	150	92	0	0	0	0	0	0	20	12.1
<i>Bivalvia indet.</i>	0	0	0	0	0	0	7	6.7	4	4.4
<i>Bodotria scorpioides</i>	0	0	0	0	0	0	7	6.7	4	4.4
<i>Capitella capitata</i>	60	32	7	6.7	0	0	7	6.7	13	6.1
<i>Carcinus maenas</i>	0	0	7	6.7	0	0	0	0	.8	.77
<i>Cerastoderma edule</i>	50	34	0	0	0	0	0	0	7	4.5
<i>Cheirocratus sundevallii</i>	0	0	0	0	7	6.7	0	0	.7	.66
<i>Echinocardium cordatum</i>	0	0	27	10.9	7	6.7	7	6.7	8	4.6
<i>Ensis arcuatus</i>	0	0	0	0	0	0	7	6.7	4	4.4
<i>Eteone spec.</i>	0	0	7	6.7	13	8.9	0	0	2.1	1.17
<i>Eumida spec.</i>	0	0	7	6.7	0	0	33	22.8	23	14.9
<i>Harmothoe impar</i>	0	0	0	0	0	0	7	6.7	4	4.4
<i>Harmothoe lunulata</i>	13	8.9	7	6.7	0	0	7	6.7	7	4.6
<i>Heteromastus filiformis</i>	0	0	7	6.7	0	0	0	0	.8	.77
<i>Hydrobia ulvae</i>	33	17.9	0	0	0	0	0	0	4.4	2.37
<i>Lanice conchilega</i>	60	47	0	0	0	0	33	26.8	30	18.6
<i>Macoma balthica</i>	13	8.9	0	0	0	0	0	0	1.8	1.17
<i>Magelona papillicornis</i>	7	6.7	7	6.7	0	0	13	8.9	10	5.9
<i>Malacoceros fuliginosus</i>	7	6.7	0	0	0	0	0	0	.9	.88
<i>Microphthalmus aberrans</i>	0	0	0	0	7	6.7	0	0	.7	.66
<i>Microphthalmus spec.</i>	0	0	0	0	0	0	7	6.7	4	4.4
<i>Montacuta ferruginea</i>	0	0	150	118	70	73	30	33	46	26.7
<i>Mysella bidentata</i>	7	6.7	0	0	130	93	60	47	50	32
<i>Mytilus edulis</i>	0	0	0	0	7	6.7	0	0	.7	.66
<i>Nemertinae indet.</i>	7	6.7	0	0	7	6.7	7	6.7	6	4.5
<i>Neoamphitrite figulus</i>	0	0	0	0	7	6.7	0	0	.7	.66
<i>Nephtys cirrosa</i>	0	0	7	6.7	20	10.2	27	10.9	20	7.2
<i>Nephtys hombergii</i>	33	11.1	120	45	100	35	110	78	100	51
<i>Nephtys spec.</i>	7	6.7	7	6.7	0	0	0	0	1.7	1.17
<i>Nereis diversicolor</i>	7	6.7	0	0	7	6.7	0	0	1.5	1.10
<i>Nereis longissima</i>	0	0	0	0	7	6.7	0	0	.7	.66
<i>Nereis spec.</i>	7	6.7	0	0	0	0	7	6.7	5	4.4
<i>Nereis virens</i>	7	6.7	0	0	7	6.7	0	0	1.5	1.10
<i>Notomastus latericeus</i>	0	0	33	17.9	33	20.5	27	20.4	25	13.6
<i>Oligochaeta</i>	40	28.5	170	137	70	36	20	14.2	46	19.1
<i>Ophiura albida</i>	0	0	13	8.9	27	14.7	13	8.9	13	6.1
<i>Ophiothrix fragilis</i>	0	0	7	6.7	0	0	0	0	.8	.77
<i>Ophiura spec.</i>	0	0	0	0	0	0	7	6.7	4	4.4
<i>Ophiura texturata</i>	0	0	0	0	7	6.7	7	6.7	5	4.4
<i>Pagurus bernhardus</i>	0	0	0	0	0	0	7	6.7	4	4.4
<i>Periculodes longimanus</i>	0	0	0	0	7	6.7	13	8.9	9	5.8
<i>Pholoe minuta</i>	0	0	0	0	30	33	27	26.7	21	17.7
<i>Procerata cornuta</i>	0	0	20	14.2	13	8.9	13	13.3	12	8.9
<i>Pygospio elegans</i>	90	52	13	8.9	0	0	7	6.7	17	8.2
<i>Scoloplos armiger</i>	360	121	53	25.9	47	14.2	47	22.3	89	21.9
<i>Spiophanes bombyx</i>	20	20.0	27	17.8	20	20.0	40	14.7	34	10.4
<i>Spio martinensis</i>	47	26.4	0	0	0	0	13	8.9	15	6.8
<i>Spionidae indet.</i>	0	0	0	0	0	0	7	6.7	4	4.4
<i>Spisula spec.</i>	0	0	0	0	7	6.7	0	0	.7	.66
<i>Spisula subtruncata</i>	0	0	0	0	13	13.3	0	0	1.3	1.32
<i>Sthenelaia boa</i>	0	0	0	0	0	0	7	6.7	4	4.4
<i>Tellina fabula</i>	0	0	7	6.7	20	14.2	50	37	38	24.2
<i>Tellina tenuis</i>	13	8.9	13	13.3	20	10.2	27	14.7	23	9.9
<i>Tharynx marioni</i>	0	0	13	8.9	90	72	0	0	10	7.2
<i>Urothoe brevicornis</i>	0	0	0	0	7	6.7	0	0	.7	.66
<i>Urothoe poseidonis</i>	800	470	490	202	130	54	120	80	260	85
<i>Urothoe spec.</i>	0	0	0	0	7	6.7	0	0	.7	.66
Totaal per stratum	1900	1060	1300	740	1100	740	1000	700	1100	580

Tabel 9

Gemiddelde biomassa ± standaardfout (ind./m²) per waargenomen soort in het deelgebied plot 1 van de Oosterschelde in het voorjaar 1993, per dieptestratum en over gehele plot.

Dieptestratum Oppervlakte (km ²)	eulitoraal		-2 tot -5m		-5 tot -8m		dieper dan 8m		totaal		
	6.46		5.66		4.83		31.98		48.93		
	gem	se	gem	se	gem	se	gem	se	gem	se	
Abra alba	0	0	.016	.0160	.027	.0270	.07	.054	.05	.036	
Actinaria indet.	0	0	3.5	2.83	1.1	.77	0	0	.5	.34	
Ampharete acutifrons	0	0	.0020	.00200	0	0	*****				
Anaitides mucosa	.016	.0160	0	0	0	0	0	0	.00024	.000231	
Arenicola marina	1.0	.81	0	0	0	0	.7	.69	.6	.46	
Barnea candida	0	0	0	0	.008	.0053	4	4.5	2.9	2.92	
Bathyporeia pelagica	0	0	0	0	0	0	0	0	.0008	.00053	
Bathyporeia pilosa	.007	.0047	0	0	0	0	0	0	.0009	.00062	
Bathyporeia sarsi	.06	.040	0	0	0	0	0	0	.008	.0052	
Bivalvia indet.	0	0	0	0	0	0	.0010	.00100	.0007	.00065	
Bodotria scorpiooides	0	0	0	0	0	0	*****				
Capitella capitata	.0040	.00221	*****				.0020	.00200	.0018	.00134	
Carcinus maenas	0	0	.03	.033	0	0	0	0	.004	.0038	
Cerastoderma edule	4.1	2.12	0	0	.0010	.00100	0	0	.55	.280	
Cheirocrinus sundevallii	0	0	0	0	*****				.00010	.000099	
Echinocardium cordatum	0	0	4.5	2.57	1.2	1.16	1.0	1.05	1.3	.76	
Ensis arcuatus	0	0	0	0	0	0	14	13.6	9	.8.9	
Eteone spec.	0	0	.0020	.00200	.008	.0080	0	0	.0010	.00082	
Eunida spec.	0	0	.0010	.00100	0	0	.04	.031	.027	.0201	
Harmothoe impar	0	0	0	0	0	0	.007	.0070	.005	.0046	
Harmothoe lunulata	.027	.0249	.0020	.00200	0	0	.0010	.00100	.004	.0034	
Heteromastus filiformis	0	0	.0010	.00100	0	0	0	0	.00012	.000116	
Hydrobia ulvae	.024	.0187	0	0	0	0	0	0	.0032	.00248	
Lanice conchilega	1.0	.71	0	0	0	0	.5	.46	.4	.31	
Macoma balthica	.036	.0240	0	0	0	0	0	0	.005	.0032	
Magelona papillicornis	.019	.0190	.005	.0050	0	0	.038	.0260	.028	.0172	
Malacoceros fuliginosus	*****				0	0	0	0	*****		
Microphthalmus aberrans	0	0	0	0	*****				0	*****	
Microphthalmus spec.	0	0	0	0	0	0	*****				
Montacuta ferruginosa	0	0	.026	.0229	.013	.0130	.016	.0160	.015	.0109	
Mysella bidentata	.0020	.00200	0	0	.07	.063	.014	.0093	.016	.0087	
Mytilus edulis	0	0	0	0	*****				0	*****	
Nemertinae indet.	*****				0	0	.024	.0240	.027	.020	
Neoamphitrite figulus	0	0	0	0	1.4	1.44	0	0	.14	.142	
Nephtys cirrosa	0	0	.008	.0080	.14	.082	.24	.143	.17	.094	
Nephtys hombergii	.7	.46	.50	.126	.44	.151	1.3	.71	1.0	.47	
Nephtys spec.	*****				.0010	.00100	0	0	.00012	.000116	
Nereis diversicolor	.0020	.00200	0	0	.8	.82	0	0	.08	.081	
Nereis longissima	0	0	0	0	.22	.221	0	0	.022	.0218	
Nereis spec.	.0010	.00100	0	0	0	0	*****				
Nereis virens	.11	.114	0	0	1.6	1.61	0	0	.17	.159	
Notomastus latericeus	0	0	1.8	1.08	1.5	.86	.6	.56	.7	.39	
Oligochaeta	.004	.0040	.0030	.00300	.0010	.00100	*****				
Ophiura albida	0	0	.08	.074	.44	.273	.25	.183	.22	.123	
Ophiothrix fragilis	0	0	.10	.095	0	0	0	0	.011	.0110	
Ophiura spec.	0	0	0	0	0	0	*****				
Ophiura texturata	0	0	0	0	.16	.156	.4	.40	.28	.261	
Pagurus bernhardus	0	0	0	0	0	0	.7	.67	.4	.44	
Periophthalmus longimanus	0	0	0	0	*****				.0020	.00133	
Pholoe minuta	0	0	0	0	.004	.0040	.009	.0090	.006	.0059	
Proceraeaa cornuta	0	0	.0010	.00100	.0010	.00100	*****				
Pygospio elegans	.0050	.00223	*****				0	0	.00067	.000295	
Scoloplos armiger	.46	.116	.08	.054	.19	.094	.13	.085	.17	.059	
Spiophanes bombyx	.023	.0230	.016	.0108	.004	.0040	.034	.0115	.028	.0082	
Spio martinensis	.008	.0059	0	0	0	0	.0010	.00100	.0017	.00102	
Spionidae indet.	0	0	0	0	0	0	*****				
Spisula spec.	0	0	0	0	.0010	.00100	0	0	.00010	.00099	
Spisula subtruncata	0	0	0	0	.9	.94	0	0	.09	.093	
Sthenelaia boa	0	0	0	0	0	0	.09	.092	.06	.060	
Tellina fabula	0	0	.004	.0040	.08	.061	.26	.175	.18	.115	
Tellina tenuis	.21	.137	.14	.137	.09	.085	.12	.109	.13	.076	
Tharyx marioni	0	0	.0010	.00100	.010	.0100	0	0	.0011	.00099	
Urothoe brevicornis	0	0	0	0	.003	.0030	0	0	.00030	.000296	
Urothoe poseidonis	.24	.126	.14	.059	.040	.0167	.05	.031	.083	.0270	
Urothoe spec.	0	0	0	0	.0010	.00100	0	0	.00010	.00099	
Totaal per stratum	6	4.8	11	7.1	11	8.9	25	23.6	19	16.7	

***** : gem. biomassa < 0.00003 gADW/m²

Tabel 10

Gemiddelde dichtheid ± standaardfout (ind./m²) per waargenomen soort in het deelgebied plot 2 van de Oosterschelde in het voorjaar 1993, per dieptestratum en over gehele plot.

Dieptestratum Oppervlakte (km ²)	eulitoraal		-2 tot -5m		-5 tot -8m		dieper dan 11.35		8m		totaal 19.82	
	4.50	gem	2.54	gem	se	1.43	gem	se	gem	se	gem	se
Abra alba	0	0	1	33	22.8	1	0	0	13	8.9	12	5.9
Actinia anguicoma	0	0	1	0	0	1	7	6.7	7	6.7	4	3.8
Actinaria indet.	0	0	1	13	8.9	1	50	32	20	14.2	17	8.5
Ampharete acutifrons	0	0	1	0	0	1	13	13.3	7	6.7	5	3.9
Amphitrite spec.	0	0	1	13	8.9	1	13	13.3	0	0	2.7	1.49
Anaitides mucosa	0	0	1	7	6.7	1	7	6.7	0	0	1.3	.98
Anaitides spec.	20	20.0	1	0	0	1	0	0	0	0	5	4.5
Aora typica	0	0	1	33	26.8	1	0	0	0	0	4	3.4
Arenicola marina	47	14.2	1	80	45	1	0	0	0	0	21	6.6
Asterias rubens	0	0	1	7	6.7	1	0	0	0	0	.9	.85
Atylus swammerdami	0	0	1	7	6.7	1	0	0	0	0	.9	.85
Autolytus spec.	0	0	1	7	6.7	1	13	13.3	0	0	1.8	1.29
Bathyporeia pilosa	7	6.7	1	0	0	1	0	0	0	0	1.5	1.51
Bathyporeia sarsi	7	6.7	1	0	0	1	0	0	0	0	1.5	1.51
Bivalvia indet.	0	0	1	7	6.7	1	0	0	20	10.2	12	5.9
Bodotria scorpioides	0	0	1	27	14.7	1	0	0	20	10.2	15	6.1
Capitella capitata	200	186	1	270	128	1	150	139	7	6.7	90	46
Capitellidae indet.	13	8.9	1	7	6.7	1	0	0	0	0	3.9	2.19
Caprella spec.	0	0	1	90	40	1	13	13.3	53	27.8	43	16.7
Carcinus maenas	7	6.7	1	7	6.7	1	0	0	0	0	2.4	1.74
Cerastoderma edule	47	14.2	1	7	6.7	1	0	0	0	0	11	3.3
Chaetozona setosa	0	0	1	7	6.7	1	0	0	0	0	.9	.85
Cheirocrinus sundevallii	0	0	1	7	6.7	1	0	0	0	0	.9	.85
Corbula gibba	0	0	1	7	6.7	1	0	0	47	26.4	28	15.1
Corophium arenarium	7	6.7	1	0	0	1	0	0	0	0	1.5	1.51
Corophium bonnelli	0	0	1	50	40	1	0	0	0	0	6	5.1
Corophium insidiosum	0	0	1	7	6.7	1	0	0	0	0	.9	.85
Corophium spec.	0	0	1	0	0	1	7	6.7	0	0	.5	.48
Crangon crangon	7	6.7	1	0	0	1	0	0	0	0	1.5	1.51
Crassostrea spec.	40	40	1	0	0	1	0	0	0	0	9	9.1
Diastylis spec.	0	0	1	0	0	1	0	0	7	6.7	4	3.8
Echinocardium cordatum	0	0	1	0	0	1	7	6.7	0	0	.5	.48
Ensies spec.	0	0	1	27	10.9	1	13	8.9	7	6.7	8	4.1
Eteone spec.	7	6.7	1	20	20.0	1	0	0	0	0	4.1	2.98
Eulalia viridis	0	0	1	7	6.7	1	0	0	0	0	.9	.85
Eumida sanguinea	0	0	1	110	107	1	0	0	0	0	14	13.7
Eumida spec.	0	0	1	130	53	1	150	77	27	17.8	42	13.5
Flabelligera affinis	0	0	1	0	0	1	7	6.7	0	0	.5	.48
Gamma locusta	0	0	1	7	6.7	1	0	0	0	0	.9	.85
Gamma spec.	27	26.7	1	0	0	1	0	0	0	0	6	6.1
Gattyana cirrosa	0	0	1	7	6.7	1	7	6.7	0	0	1.3	.98
Harmothoe impar	0	0	1	33	22.8	1	20	20.0	7	6.7	10	5.0
Harmothoe lunulata	0	0	1	150	59	1	90	54	13	13.3	33	11.5
Harmothoe spec.	0	0	1	7	6.7	1	0	0	0	0	.9	.85
Hesionidae indet.	0	0	1	7	6.7	1	0	0	0	0	.9	.85
Heteromastus filiformis	0	0	1	50	46	1	7	6.7	0	0	7	6.0
Hydrobia ulvae	1800	1230	1	50	32	1	7	6.7	0	0	410	279
Kefersteinia cirrata	0	0	1	40	33	1	0	0	0	0	5	4.3
Lanice conchilega	20	10.2	1	700	340	1	470	267	27	14.7	150	48
Lepidochitonina cinerea	13	13.3	1	0	0	1	0	0	0	0	3	3.0
Macoma balthica	7	6.7	1	7	6.7	1	0	0	0	0	2.4	1.74
Magelocera papillicornis	7	6.7	1	0	0	1	0	0	0	0	1.5	1.51
Malacoceros tetracerus	20	20.0	1	0	0	1	0	0	0	0	5	4.5
Microdeutopus gryllotalpa	0	0	1	50	47	1	0	0	0	0	6	6.0
Microphthalmus spec.	7	6.7	1	7	6.7	1	0	0	0	0	2.4	1.74
Montacuta ferruginea	0	0	1	7	6.7	1	0	0	40	33	24	19.1
Mya arenaria	13	8.9	1	7	6.7	1	7	6.7	7	6.7	8	4.4
Mytilus bidentata	7	6.7	1	120	42	1	60	32	20	10.2	33	8.4
Mytilus edulis	7	6.7	1	300	330	1	7	6.7	20	20.0	60	43
Nemertinae indet.	0	0	1	13	8.9	1	0	0	7	6.7	6	4.0
Nephrys caeca	0	0	1	7	6.7	1	0	0	0	0	.9	.85
Nephrys cirrosa	0	0	1	7	6.7	1	0	0	0	0	.9	.85
Nephrys hombergii	40	10.9	1	67	26.3	1	73	15.6	350	82	220	47
Nephrys spec.	0	0	1	7	6.7	1	13	8.9	7	6.7	6	4.0
Nereis longissima	0	0	1	13	8.9	1	0	0	0	0	1.7	1.14
Nereis spec.	20	20.0	1	0	0	1	0	0	0	0	5	4.5
Nereis succinea	0	0	1	33	14.9	1	7	6.7	0	0	4.8	1.97
Nereis virens	7	6.7	1	0	0	1	0	0	0	0	1.5	1.51
Notomastus latericeus	0	0	1	7	6.7	1	20	14.2	20	10.2	14	6.0
Nudibranchia indet.	0	0	1	27	26.7	1	0	0	0	0	3	3.4
Oligochaeta	700	590	1	120	50	1	190	102	270	75	330	141
Ophiuira albida	0	0	1	0	0	1	7	6.7	7	6.7	4	3.8
Ophiuira spec.	0	0	1	0	0	1	7	6.7	0	0	.5	.48
Pholoe minuta	0	0	1	900	420	1	230	166	80	54	170	64
Platynereis dumerilii	0	0	1	27	20.4	1	0	0	0	0	3.4	2.61
Polydora ciliata	0	0	1	13	13.3	1	0	0	0	0	1.7	1.71
Polydora ligni	0	0	1	7	6.7	1	0	0	0	0	.9	.85
Polydora quadrilobata	0	0	1	60	40	1	20	20.0	0	0	9	5.4
Praunus flexuosus	30	33	1	0	0	1	0	0	0	0	8	7.6
Pygospio elegans	340	155	1	700	500	1	13	8.9	0	0	170	73
Retusa alba	7	6.7	1	0	0	1	0	0	0	0	1.5	1.51
Scoloplos armiger	53	13.3	1	250	98	1	120	43	40	26.7	76	20.3
Scrobicularia plana	7	6.7	1	20	20.0	1	27	20.4	0	0	6	3.3
Spiophanes bombyx	0	0	1	13	8.9	1	7	6.7	0	0	2.2	1.24
Spio martinensis	47	17.4	1	20	10.2	1	0	0	0	0	13	4.2
Spionidae indet.	0	0	1	7	6.7	1	0	0	0	0	.9	.85
Spisula subtruncata	0	0	1	0	0	1	0	0	20	20.0	11	11.5
Sthenelais boa	0	0	1	13	13.3	1	0	0	0	0	1.7	1.71
Syllidida armata	0	0	1	20	14.2	1	20	20.0	0	0	4.0	2.33
Tellina fabula	0	0	1	7	6.7	1	0	0	0	0	.9	.85
Tellina spec.	0	0	1	27	10.9	1	13	13.3	0	0	4.4	1.69
Tharynx marioni	200	165	1	350	242	1	210	93	60	27.1	140	52
Urothoe poseidonis	47	28.2	1	0	0	1	0	0	0	0	11	6.4
Venerupis pullastra	0	0	1	40	33	1	7	6.7	7	6.7	9	5.7
Totaal per stratum	3800	2720	1	5000	3200	1	2100	1310	1200	580	2400	1150

Tabel 11 Gemiddelde biomassa ± standaardfout (ind./m²) per waargenomen soort in het deelgebied plot 2 van de Oosterschelde in het voorjaar 1993, per dieptestratum en over gehele plot.

Dieptestratum Oppervlakte (km ²)	eulitoraal		-2 tot -5m		-5 tot -8m		dieper dan 11.35		8m		totaal	
	4.50	se	2.54	se	1.43	se	gem	se	gem	se	gem	se
Abra alba	0	0	.013	.0094	0	0	.021	.0199	.014	.0115		
Actinia anguicoma	0	0	0	0	.4	.43	.7	.73	.4	.42		
Actiniaria indet.	0	0	.8	.78	.7	.47	.0020	.00133	.16	.105		
Ampharete acutifrons	0	0	0	0	.0020	.00200	.0010	.00100	.0007	.00059		
Amphitrite spec.	0	0	.0030	.00300	*****		0	0	.0004	.00038		
Anaitides mucosa	0	0	.009	.0090	.010	.0100	0	0	.0019	.00136		
Anaitides spec.	*****		0	0	0	0	0	0	*****			
Aora typica	0	0	.008	.0070	0	0	0	0	.0010	.00089		
Arenicola marina	2.8	1.81	.0010	.00100	0	0	0	0	.6	.41		
Asterias rubens	0	0	.08	.079	0	0	0	0	.010	.0101		
Atylus swammerdami	0	0	.005	.0050	0	0	0	0	.0006	.00064		
Autolytus spec.	0	0	*****		.0010	.00100	0	0	.0007	.00072		
Bathyporeia pilosa	.003	.0030	0	0	0	0	0	0	.0007	.00068		
Bathyporeia sarsi	.0010	.00100	0	0	0	0	0	0	.00023	.000227		
Bivalvia indet.	0	0	.0010	.00100	0	0	*****		.00015	.000128		
Bodotria scorpioides	0	0	.020	.00133	0	0	.0020	.00133	.0014	.00078		
Capitella capitata	.29	.287	.035	.0196	.017	.0159	.005	.0050	.07	.065		
Capitellidae indet.	.0010	.00100	.005	.0050	0	0	0	0	.0009	.00068		
Caprelia spec.	0	0	.008	.0039	.0010	.00100	.0010	.00100	.0017	.00076		
Carcinus maenas	.11	.107	.008	.0080	0	0	0	0	.025	.0243		
Cerastoderma edule	9	5.3	.28	.276	0	0	0	0	2.0	1.19		
Chaetocone setosa	0	0	.0020	.00200	0	0	0	0	.00026	.000256		
Cheirocratus sundevallii	0	0	.0020	.00200	0	0	0	0	.00026	.000256		
Corbula gibba	0	0	*****		0	0	.006	.0031	.0034	.00175		
Corophium arenarium	.008	.0080	0	0	0	0	0	0	.0018	.00182		
Corophium bonnelli	0	0	.004	.0040	0	0	0	0	.0005	.00051		
Corophium insidiosum	0	0	*****		0	0	0	0	*****			
Corophium spec.	0	0	0	0	.0010	.00100	0	0	.00007	.000072		
Crangon crangon	.03	.030	0	0	0	0	0	0	.007	.0068		
Crassostrea spec.	.06	.063	0	0	0	0	0	0	.014	.0143		
Diatylys spec.	0	0	0	0	0	0	.0010	.00100	.0006	.00057		
Echinocardium cordatum	0	0	0	0	.27	.270	0	0	.019	.0195		
Ensis spec.	0	0	11	7.9	19	19.1	*****		2.8	1.71		
Eteone spec.	*****		.003	.0030	0	0	0	0	.0004	.00038		
Eulalia viridis	0	0	.0010	.00100	0	0	0	0	.00013	.000128		
Eumida sanguinea	0	0	.12	.117	0	0	0	0	.015	.0150		
Eumida spec.	0	0	.15	.065	.23	.137	.031	.0210	.053	.0177		
Flabelligera affinis	0	0	0	0	*****		0	0	*****			
Gammarus locusta	0	0	.021	.0210	0	0	0	0	.0027	.00269		
Gammarus spec.	.003	.0030	0	0	0	0	0	0	.0007	.00068		
Gattyana cirrosa	0	0	.0010	.00100	.05	.047	0	0	.004	.0034		
Harmothoe impar	0	0	.033	.0221	.029	.0290	.003	.0030	.008	.0039		
Harmothoe lunulata	0	0	.25	.095	.18	.118	.04	.042	.069	.0282		
Harmothoe spec.	0	0	.0010	.00100	0	0	0	0	.00013	.000128		
Hesionidae indet.	0	0	.003	.0030	0	0	0	0	.0004	.00038		
Heteromastus filiformis	0	0	.008	.0070	*****		0	0	.0010	.00089		
Hydrobia ulvae	.8	.61	.006	.0043	*****		0	0	.18	.138		
Kerfesteinia cirrata	0	0	.011	.0002	0	0	0	0	.0014	.00105		
Lanice conchilega	.7	.44	13	6.5	13	8.4	.7	.51	3.2	1.08		
Lepidochitona cinerea	.05	.047	0	0	0	0	0	0	.011	.0107		
Macoma balthica	.018	.0180	.028	.0280	0	0	0	0	.008	.0054		
Magelona papillicornis	.012	.0120	0	0	0	0	0	0	.0027	.00272		
Malacoboceras tetracerus	.13	.133	0	0	0	0	0	0	.03	.030		
Microdeutopus gryllotalpa	0	0	.010	.0100	0	0	0	0	.0013	.00128		
Microphthalmus spec.	*****		0	0	0	0	0	0	*****			
Montacuta ferruginea	0	0	*****		0	0	.010	.0089	.006	.0051		
Mya arenaria	12	12.1	.4	.38	.0010	.00100	*****		2.8	2.75		
Mytilis bidentata	.006	.0060	.015	.0070	.006	.0043	.0020	.00200	.0049	.00202		
Nemertinae indet.	.0010	.00100	12	11.7	*****		1.7	1.67	2.5	1.78		
Nephrys caeca	0	0	.23	.226	0	0	0	0	.029	.0290		
Nephrys cirrosa	0	0	.023	.0230	0	0	0	0	.0029	.00295		
Nephrys hombergii	.28	.119	1.2	.45	.9	.45	.33	.136	.47	.105		
Nephrys spec.	0	0	*****		.0030	.00213	.0010	.00100	.0008	.00059		
Nereis longissima	0	0	.07	.063	0	0	0	0	.009	.0080		
Nereis spec.	*****		0	0	0	0	0	0	*****			
Nereis succinea	0	0	.006	.0034	*****		0	0	.0008	.00044		
Nereis virens	.07	.065	0	0	0	0	0	0	.015	.0148		
Notomastus latericeus	0	0	.5	.47	.9	.72	.8	.45	.56	.268		
Nudibranchia indet.	0	0	.0020	.00200	0	0	0	0	.00026	.000256		
Oligochaeta	.11	.106	.006	.0040	.0040	.00220	.0050	.00166	.029	.0242		
Ophiura albida	0	0	0	0	.3	.32	.06	.060	.06	.041		
Ophiura spec.	0	0	0	0	.0020	.00200	0	0	.00014	.000144		
Phloe minuta	0	0	.09	.040	.018	.0129	.005	.0034	.016	.0056		
Platytereis dumerilii	0	0	.008	.0070	0	0	0	0	.0010	.00089		
Polydora ciliata	0	0	*****		0	0	0	0	*****			
Polydora ligni	0	0	.0010	.00100	0	0	0	0	.00013	.000128		
Polydora quadrilobata	0	0	.006	.0040	.0010	.00100	0	0	.0008	.00052		
Praunus flexuosus	.0020	.00200	0	0	0	0	0	0	.0005	.00045		
Pygospio elegans	.043	.0172	.041	.0275	.0020	.00133	0	0	.015	.0053		
Retusa alba	.0010	.00100	0	0	0	0	0	0	.0023	.000227		
Scoloplos armiger	.17	.097	.06	.040	.18	.132	.24	.187	.20	.110		
Scrobicularia plana	*****		.0010	.00100	.013	.0119	0	0	.0011	.00087		
Spiophanes bombyx	0	0	.005	.0034	.023	.0230	0	0	.0023	.00172		
Spiophilus martinensis	.013	.0054	.0020	.00133	0	0	0	0	.0032	.00123		
Spionidae indet.	0	0	.004	.0040	0	0	0	0	.0005	.00051		
Spirula subtruncata	0	0	0	0	0	0	.004	.0040	.0023	.00229		
Sthenela boa	0	0	.3	.32	0	0	0	0	.04	.041		
Syllidia armata	0	0	.0020	.00200	.0020	.00200	0	0	.00040	.000294		
Tellina fabula	0	0	.003	.0030	0	0	0	0	.0004	.00038		
Tellina spec.	0	0	.0020	.00133	*****		0	0	.00026	.000170		
Tharyx marioni	.031	.0299	.032	.0217	.016	.0072	.0040	.00221	.015	.0075		
Urothoe poseidonis	.011	.0060	0	0	0	0	0	0	.0025	.00137		
Venerupis pullastra	0	0	2.4	2.39	7	6.8	*****		.8	.58		
Totaal per stratum	26	21.4	40	32	40	38	5	3.9	17	11.1		

***** : gem. biomassa < 0.00003 gADW/m²

Tabel 12

Gemiddelde dichtheid $\pm$ standaardfout (ind./m²) per waargenomen soort in het deelgebied plot 3 van de Oosterschelde in het voorjaar 1993, per dieptestratum en over gehele plot.

Dieptestratum Oppervlakte (km ²)	eulitoraal		-2 tot -5m		-5 tot -8m		dieper dan 8m		totaal	
	8.20		11.09		3.60		10.25		33.26	
	gem	se	gem	se	gem	se	gem	se	gem	se
Abra alba	0	0	7	6.7	50	33	40	33	20	11.1
Actinaria indet.	0	0	7	6.7	120	99	7	6.7	17	11.1
Ampharete spec.	0	0	0	0	27	26.7	0	0	2.9	2.89
Amphitrite spec.	0	0	0	0	13	13.3	0	0	1.4	1.44
Arenicola marina	110	85	0	0	0	0	0	0	28	20.9
Aricidea minuta	0	0	0	0	70	46	20	10.2	14	5.9
Aricidea spec.	0	0	0	0	0	0	7	6.7	2.1	2.05
Ascidieela adspersa	0	0	7	6.7	0	0	0	0	2.2	2.22
Asterias rubens	0	0	0	0	0	0	13	13.3	4	4.1
Bathyporeia pilosa	7	6.7	0	0	0	0	0	0	1.6	1.64
Bathyporeia sarsi	13	8.9	7	6.7	0	0	0	0	6	3.1
Bodotria scorpioides	0	0	27	10.9	0	0	0	0	9	3.6
Capitella capitata	120	77	20	10.2	7	6.7	20	14.2	43	19.8
Caprella spec.	0	0	13	8.9	0	0	7	6.7	7	3.6
Cerastoderma edule	190	88	0	0	0	0	0	0	46	21.7
Cheirocratus sundevallii	0	0	0	0	13	13.3	0	0	1.4	1.44
Corophium arenarium	100	75	0	0	0	0	0	0	25	18.5
Corophium spec.	0	0	0	0	7	6.7	0	0	.7	.72
Crangon crangon	0	0	7	6.7	0	0	0	0	2.2	2.22
Crangon spec.	0	0	0	0	0	0	7	6.7	2.1	2.05
Crepidula fornicata	0	0	13	13.3	0	0	0	0	4	4.4
Ensis spec.	0	0	0	0	7	6.7	7	6.7	2.8	2.18
Eteone longa	7	6.7	7	6.7	27	26.7	0	0	7	4.0
Eteone spec.	13	13.3	7	6.7	13	8.9	7	6.7	9	4.6
Eunida sanguinea	0	0	50	53	7	6.7	7	6.7	21	17.9
Eunida spec.	0	0	50	40	0	0	0	0	16	13.3
Exogone naidina	0	0	13	13.3	0	0	0	0	4	4.4
Harmothoe impar	0	0	13	13.3	0	0	0	0	4	4.4
Harmothoe lunulata	0	0	33	26.8	0	0	7	6.7	13	9.2
Harmothoe spec.	0	0	7	6.7	0	0	0	0	2.2	2.22
Hydrobia ulvae	8000	3200	600	380	0	0	0	0	2300	810
Kefersteinia cirrata	0	0	7	6.7	0	0	0	0	2.2	2.22
Lanice conchilega	0	0	140	92	13	8.9	50	40	60	33
Macoma balthica	27	17.8	0	0	0	0	0	0	7	4.4
Magelona papillicornis	0	0	0	0	7	6.7	7	6.7	2.8	2.18
Microphthalmus aberrans	7	6.7	0	0	0	0	0	0	1.6	1.64
Microptopus maculatus	0	0	13	8.9	0	0	0	0	4.4	2.96
Mys arenaria	0	0	7	6.7	0	0	0	0	2.2	2.22
Mysella bidentata	80	66	0	0	7	6.7	20	10.2	27	16.5
Mytilus edulis	0	0	7	6.7	0	0	0	0	2.2	2.22
Nemertinae indet.	7	6.7	0	0	7	6.7	13	8.9	6	3.3
Nephtys caeca	0	0	7	6.7	0	0	0	0	2.2	2.22
Nephtys cirrosa	0	0	0	0	0	0	47	10.2	14	3.1
Nephtys hombergii	40	10.9	67	14.1	120	27.8	33	11.1	55	7.1
Nephtys spec.	7	6.7	0	0	0	0	0	0	1.6	1.64
Nereis spec.	13	8.9	7	6.7	0	0	0	0	6	3.1
Nereis succinea	0	0	7	6.7	0	0	0	0	2.2	2.22
Nereis virens	0	0	0	0	0	0	7	6.7	2.1	2.05
Oligochaeta	3400	1840	330	99	180	104	50	46	1000	460
Owenia fusiformis	0	0	0	0	13	13.3	0	0	1.4	1.44
Perioculodes longimanus	0	0	0	0	0	0	13	13.3	4	4.1
Pholoe minuta	0	0	40	33	50	53	7	6.7	21	12.7
Phyllodocinae indet.	0	0	0	0	7	6.7	0	0	.7	.72
Poecilochaetus serpens	0	0	0	0	0	0	7	6.7	2.1	2.05
Polychaeta indet.	0	0	7	6.7	0	0	0	0	2.2	2.22
Polydora ligni	0	0	7	6.7	0	0	0	0	2.2	2.22
Polycirrus spec.	0	0	7	6.7	0	0	0	0	2.2	2.22
Pontocrates altamarinus	0	0	0	0	0	0	13	13.3	4	4.1
Pseudopolydora pulchra	0	0	7	6.7	0	0	0	0	2.2	2.22
Pygospio elegans	250	69	7	6.7	0	0	0	0	65	17.1
Retusa alba	7	6.7	0	0	0	0	20	14.2	8	4.7
Scoloplos armiger	150	38	33	11.1	53	27.8	67	14.1	74	11.4
Spiophanes bombyx	0	0	7	6.7	27	10.9	33	20.5	15	6.8
Spio martinensis	410	203	60	36	50	34	27	14.7	130	52
Spisula subtruncata	0	0	0	0	13	8.9	0	0	1.4	.96
Syllidae armata	0	0	0	0	7	6.7	0	0	.7	.72
Syllidae indet.	0	0	0	0	7	6.7	7	6.7	2.6	2.18
Tellina fabula	0	0	0	0	13	8.9	20	14.2	8	4.5
Tellina spec.	0	0	0	0	0	0	27	20.4	8	6.3
Tellina tenuis	0	0	13	13.3	40	17.8	20	14.2	15	6.5
Tharyx marioni	240	109	100	47	30	33	50	37	110	33
Urothoe poseidonis	13	13.3	0	0	0	0	0	0	3	3.3
Cumopsis goodalli	0	0	0	0	7	6.7	0	0	.7	.72
Venerupis pullastra	0	0	7	6.7	7	6.7	0	0	2.9	2.34
Totaal per stratum	14000	6000	1700	1070	1000	700	700	460	4300	1750

Tabel 13

Gemiddelde biomassa ± standaardfout (ind./m²) per waargenomen soort in het deelgebied plot 3 van de Oosterschelde in het voorjaar 1993, per dieptestratum en over gehele plot.

Dieptestratum Oppervlakte (km ²)	eulitoraal		-2 tot -5m		-5 tot -8m		dieper dan 8m		totaal		
	gem	se	gem	se	gem	se	gem	se	gem	se	
Abra alba	0	0	.0010	.00100	.008	.0070	.009	.0080	.0040	.00259	
Actiniaria indet.	0	0	.9	.85	3	3.3	.20	.201	.7	.46	
Ampharete spec.	0	0	0	0	.0010	.00100	0	0	.00011	.000108	
Amphitrite spec.	0	0	0	0	1.7	1.74	0	0	.19	.188	
Arenicola marina	.8	.62	0	0	0	0	0	0	.19	.153	
Aricidea minuta	0	0	0	0	.0020	.00200	.0010	.00100	.0005	.00038	
Aricidea spec.	0	0	0	0	0	0	.0010	.00100	.0003	.00031	
Ascidieella adspersa	0	0	1.1	1.08	0	0	0	0	.4	.36	
Asterias rubens	0	0	0	0	0	0	.8	.83	.25	.254	
Bathyporeia pilosa	.0020	.00200	0	0	0	0	0	0	.0005	.00049	
Bathyporeia sarsi	.0010	.00100	.0010	.00100	0	0	0	0	.0006	.00041	
Bodotria scorpioides	0	0	.0030	.00153	0	0	0	0	.0010	.00051	
Capitella capitata	.005	.0031	.0010	.00100	*****				.0010	.00088	
Caprella spec.	0	0	*****				0	0	*****		
Cerastoderma edule	15	8.2	0	0	0	0	0	0	3.8	2.02	
Cheirocratus sundevallii	0	0	0	0	.009	.0090	0	0	.0010	.00097	
Corophium arenarium	.042	.0299	0	0	0	0	0	0	.010	.0074	
Corophium spec.	0	0	0	0	*****				*****		
Crangon crangon	0	0	.0010	.00100	0	0	0	0	.0003	.00033	
Crangon spec.	0	0	0	0	0	0	.006	.0060	.0018	.00185	
Crepidula fornicate	0	0	.021	.0210	0	0	0	0	.007	.0070	
Ensis spec.	0	0	0	0	.0010	.00100	*****				
Eteone longa	.0010	.00100	.006	.0060	.026	.0260	0	0	.005	.0035	
Eteone spec.	*****		.0010	.00100	.008	.0055	.0010	.00100	.0015	.00075	
Eumida sanguinea	0	0	.03	.030	.006	.0060	.005	.0050	.012	.0101	
Eumida spec.	0	0	.040	.0273	0	0	0	0	.013	.0091	
Exogone naidina	0	0	*****				0	0	*****		
Harmothoe impar	0	0	.0010	.00100	0	0	0	0	.0003	.00033	
Harmothoe lunulata	0	0	.09	.071	0	0	.006	.0060	.032	.0236	
Harmothoe spec.	0	0	*****				0	0	*****		
Hydrobia ulvae	4.3	1.58	.07	.049	0	0	0	0	1.1	.39	
Kefersteinia cirrata	0	0	*****				0	0	*****		
Lanice conchilega	0	0	3.9	2.64	.18	.183	.6	.43	1.5	.89	
Macoma balthica	.23	.225	0	0	0	0	0	0	.06	.056	
Magelona papillicornis	0	0	0	0	.04	.035	.023	.0230	.011	.0080	
Microphthalmus aberrans	*****		0	0	0	0	0	0	*****		
Micropatopodus maculatus	0	0	*****				0	0	*****		
Mya arenaria	0	0	*****				0	0	*****		
Mysella bidentata	.004	.0040	0	0	.0010	.00100	.0020	.00133	.0017	.00107	
Mytilus edulis	0	0	*****				0	0	*****		
Nemertinae indet.	*****		0	0	*****				.08	.051	
Nephtys caeca	0	0	.08	.080	0	0	0	0	.027	.0267	
Nephtys cirrosa	0	0	0	0	0	0	.18	.057	.054	.0177	
Nephtys hombergii	.36	.203	.54	.205	.72	.231	1.2	.57	.71	.198	
Nephtys spec.	.0010	.00100	0	0	0	0	0	0	.00025	.000247	
Nereis spec.	.0010	.00100	*****				0	0	.00025	.000246	
Nereis succinea	0	0	.0010	.00100	0	0	0	0	.0003	.00033	
Nereis virens	0	0	0	0	0	0	.08	.080	.025	.0247	
Oligochaeta	.16	.096	.008	.0042	.0030	.00213	.0010	.00100	.043	.0237	
Owenia fusiformis	0	0	0	0	*****				*****		
Perioculodes longimanus	0	0	0	0	0	0	.0010	.00100	.0003	.00031	
Pholoe minuta	0	0	.0030	.00300	.006	.0060	*****				
Phyllodocinae indet.	0	0	0	0	*****				0	*****	
Poecilochaetus serpens	0	0	0	0	0	0	.013	.0130	.004	.0040	
Polychaeta indet.	0	0	.0020	.00200	0	0	0	0	.0007	.00067	
Polydora ligni	0	0	*****				0	0	*****		
Polycirrus spec.	0	0	*****				0	0	*****		
Pontocrates altamarinus	0	0	0	0	0	0	.0020	.00200	.0006	.00062	
Pseudopolydora pulchra	0	0	.013	.0130	0	0	0	0	.004	.0043	
Pygospio elegans	.012	.0039	*****				0	0	.0030	.00096	
Retusa alba	*****		0	0	0	0	.0020	.00200	.0006	.00062	
Scoloplos armiger	.17	.073	.029	.0163	.14	.083	.25	.080	.14	.032	
Spiophanes bombyx	0	0	.0020	.00200	.025	.0136	.036	.0240	.014	.0076	
Spio martinensis	.042	.0222	.010	.0068	.007	.0050	.0040	.00221	.016	.0060	
Spisula subtruncata	0	0	0	0	.0030	.00213	0	0	.00032	.000231	
Syllidia armata	0	0	0	0	*****				*****		
Syllidae indet.	0	0	0	0	*****				*****		
Tellina fabula	0	0	0	0	.04	.042	.024	.0177	.012	.0071	
Tellina spec.	0	0	0	0	0	0	.0010	.00100	.0003	.00031	
Tellina tenuis	0	0	.0010	.00100	.22	.149	.19	.193	.08	.062	
Tharyx marioni	.012	.0049	.004	.0031	.003	.0030	.005	.0040	.0062	.00203	
Urothoe poseidonis	.0020	.00200	0	0	0	0	0	0	.0005	.00049	
Cumopsis goodsir	0	0	0	0	*****				*****		
Venerupis pullastra	0	0	.011	.0110	.0020	.00200	0	0	.004	.0037	
Totaal per stratum	22	11.1	7	5.1	7	5.6	3.7	2.61	9	5.3	

***** : gem. biomassa < 0.00003 gADW/m²

Tabel 14

Gemiddelde dichtheid $\pm$ standaardfout (ind./m²) per waargenomen soort in het deelgebied plot 12 van het Veerse Meer in het voorjaar 1993, per dieptestratum en over gehele plot.

Dieptestratum Oppervlakte (km ²)	> -2m		-2 tot -8m		< -8m		totaal	
	gem	se	gem	se	gem	se	gem	se
<i>Abra alba</i>	25	20.1	0	0	0	0	6	4.5
<i>Actiniaria indet.</i>	0	0	180	141	0	0	90	70
<i>Anaitides mucosa</i>	0	0	20	20.0	0	0	10	9.9
<i>Arenicola marina</i>	410	177	80	33	20	20.0	140	44
<i>Bivalvia indet.</i>	5	5.0	40	26.7	0	0	21	13.3
<i>Boccardiella ligeria</i>	5	5.0	0	0	0	0	1.1	1.13
<i>Botryllus schlosseri</i>	0	0	40	26.7	20	20.0	25	14.4
<i>Capitella capitata</i>	690	136	240	65	0	0	270	45
<i>Cerastoderma edule</i>	5	5.0	0	0	0	0	1.1	1.13
<i>Cerastoderma glaucum</i>	20	11.1	20	20.0	0	0	14	10.3
<i>Cerastoderma spec.</i>	5	5.0	0	0	40	26.7	12	7.5
<i>Chironomus salinarius</i>	80	36	40	40	180	101	90	35
<i>Corbula gibba</i>	0	0	20	20.0	40	40	21	14.9
<i>Corophium insidiosum</i>	700	330	360	208	20	20.0	340	128
<i>Corophium spec.</i>	5	5.0	0	0	0	0	1.1	1.13
<i>Ensis spec.</i>	5	5.0	0	0	0	0	1.1	1.13
<i>Eteone longa</i>	120	42	40	40	20	20.0	53	22.7
<i>Eteone spec.</i>	0	0	0	0	20	20.0	6	5.5
<i>Gammaridea indet.</i>	5	5.0	0	0	0	0	1.1	1.13
<i>Gammaurus locusta</i>	0	0	40	40	0	0	20	19.9
<i>Harmothoe impar</i>	5	5.0	0	0	0	0	1.1	1.13
<i>Harmothoe spec.</i>	5	5.0	0	0	0	0	1.1	1.13
<i>Heteromastus filiformis</i>	2200	700	2900	710	480	217	2100	390
<i>Hydrobia ulvae</i>	6500	2050	5000	2890	1600	650	4400	1520
<i>Hydrobia ventrosa</i>	25	15.4	0	0	0	0	6	3.5
<i>Idotea chelipes</i>	90	53	100	45	0	0	70	25.2
<i>Jaera albifrons</i>	600	470	300	187	0	0	280	142
<i>Manayunkia aestuarina</i>	210	210	0	0	0	0	50	48
<i>Melita palmata</i>	60	33	20	20.0	20	20.0	29	13.6
<i>Microdeutopus gryllotalpa</i>	600	440	340	196	0	0	310	140
<i>Mya arenaria</i>	240	69	100	40	60	44	123	20.1
<i>Mytilus edulis</i>	2000	1290	3000	1880	0	0	2000	980
<i>Nemertinae indet.</i>	180	84	320	184	0	0	200	94
<i>Nereis diversicolor</i>	25	15.4	20	20.0	20	20.0	21	11.9
<i>Nereis spec.</i>	5	5.0	0	0	0	0	1.1	1.13
<i>Oligochaeta</i>	10000	3900	11000	4200	380	159	7500	2250
<i>Palaemon adspersus</i>	0	0	20	20.0	0	0	10	9.9
<i>Polydora caeca</i>	5	5.0	0	0	0	0	1.1	1.13
<i>Polydora ligni</i>	1700	850	40	40	120	53	440	194
<i>Polydora quadrilobata</i>	15	10.7	40	26.7	40	40	34	17.4
<i>Pygospio elegans</i>	1300	480	460	166	0	0	510	136
<i>Scrobicularia plana</i>	25	11.2	0	0	0	0	5.7	2.53
<i>Sphaeroma rugicauda</i>	5	5.0	0	0	0	0	1.1	1.13
<i>Tharyx marioni</i>	2600	1500	3400	710	700	330	2500	500
Totaal per stratum	30000	13000	28000	12000	3800	1800	22000	7000

Tabel 15 Gemiddelde biomassa ± standaardfout (ind./m²) per waargenomen soort in het deelgebied plot 12 van het Veerse Meer in het voorjaar 1993, per dieptestratum en over gehele plot.

Dieptestratum Oppervlakte (km ²)	> -2m		-2 tot -8m		< -8m		totaal	
	gem	se	gem	se	gem	se	gem	se
Abra alba	.011	.0090	0	0	0	0	.0025	.00204
Actiniaria indet.	0	0	.027	.0229	0	0	.013	.0114
Anaitides mucosa	0	0	.07	.072	0	0	.04	.036
Arenicola marina	9.5	2.69	4.2	2.67	.0010	.00100	4.2	1.46
Bivalvia indet.	.0020	.00200	.10	.099	0	0	.05	.049
Boccardiella ligeria	.0010	.00100	0	0	0	0	.00023	.000226
Botryllus schlosseri	0	0	.28	.257	.05	.045	.15	.129
Capitella capitata	.48	.219	.05	.035	0	0	.13	.053
Cerastoderma edule	.6	.65	0	0	0	0	.15	.147
Cerastoderma glaucum	1.1	.60	.7	.71	0	0	.6	.38
Cerastoderma spec.	.0010	.00100	0	0	.0010	.00100	.0005	.00036
Chironomus salinarius	.040	.0231	.007	.0070	.022	.0138	.019	.0074
Corbula gibba	0	0	.003	.0030	.011	.0110	.005	.0034
Corophium insidiosum	.09	.052	.06	.047	.0010	.00100	.051	.0259
Corophium spec.	*****	*****	0	0	0	0	*****	*****
Ensis spec.	.9	.95	0	0	0	0	.21	.214
Eteone longa	.078	.0252	.08	.084	.016	.0160	.06	.042
Eteone spec.	0	0	0	0	.0050	.0050	.0014	.00138
Gammaridea indet.	*****	*****	0	0	0	0	*****	*****
Gammarus locusta	0	0	.06	.050	0	0	.029	.0288
Harmothoe impar	.0010	.00100	0	0	0	0	.00023	.000226
Harmothoe spec.	*****	*****	0	0	0	0	*****	*****
Heteromastus filiformis	3.8	.74	6.1	1.87	.30	.184	4.0	.95
Hydrobia ulvae	3.7	1.19	1.1	.65	.43	.125	1.5	.42
Hydrobia ventrosa	.006	.0034	0	0	0	0	.0014	.00077
Idotea chelipes	.13	.095	.07	.035	0	0	.064	.0277
Jaera albifrons	.08	.070	.05	.031	0	0	.042	.0220
Manayunkia aestuarina	.004	.0040	0	0	0	0	.0009	.00091
Melita palmata	.033	.0197	.006	.0060	.0140	.0140	.014	.0066
Microdeutopus gryllotalpa	.20	.163	.05	.033	0	0	.07	.040
Mya arenaria	31	14.9	21	8.4	.8	.78	18	5.4
Mytilus edulis	36	24.7	160	91	0	0	90	46
Nemertinae indet.	.48	.264	.42	.263	0	0	.32	.144
Nereis diversicolor	.45	.254	.009	.0090	.0010	.00100	.11	.058
Nereis spec.	*****	*****	0	0	0	0	*****	*****
Oligochaeta	.9	.38	1.2	.58	.021	.0112	.8	.30
Palaeomon adspersus	0	0	1.0	1.04	0	0	.5	.51
Polydora caeca	.012	.0120	0	0	0	0	.0027	.00272
Polydora ligni	.16	.105	.007	.0070	.019	.0133	.046	.0242
Polydora quadrilobata	.0010	.00100	*****	*****	.011	.0110	.003	.0030
Pygospio elegans	.08	.037	.037	.0154	0	0	.037	.0113
Scrobicularia plana	.17	.165	0	0	0	0	.04	.037
Sphaeroma rugicauda	.004	.0040	0	0	0	0	.0009	.00091
Tharyx marioni	.6	.34	.55	.118	.10	.055	.44	.098
Totaal per stratum	90	49	200	108	1.8	1.29	120	56

***** : gem. biomassa < 0.00003 gADW/m²

Tabel 16

Gemiddelde dichtheid ± standaardfout (ind./m²) per waargenomen soort in het deelgebied plot 3 van het Veerse Meer in het voorjaar 1993, per dieptestratum en over gehele plot.

Dieptestratum Oppervlakte (km ²)	> -2m		-2 tot -8m		< -8m		totaal	
	gem	se	gem	se	gem	se	gem	se
Actiniaria indet.	0	0	20	20.0	0	0	6	5.7
Alkmaria romijni	0	0	180	121	0	0	50	35
Anaitides mucosa	0	0	40	26.7	0	0	11	7.6
Anaitides spec.	5	5.0	0	0	0	0	2.9	2.95
Arenicola marina	50	7.5	20	20.0	0	0	35	7.2
Boccardiella ligeria	0	0	20	20.0	0	0	6	5.7
Capitella capitata	360	126	220	178	0	0	270	90
Carcinus maenas	0	0	20	20.0	0	0	6	5.7
Cerastoderma glaucum	15	7.6	60	60	0	0	26	17.8
Chironomus salinarius	130	56	40	26.7	0	0	90	34
Corbula gibba	0	0	20	20.0	0	0	6	5.7
Corophium insidiosum	800	440	700	330	0	0	640	278
Corophium volutator	6	5.6	0	0	0	0	3	3.3
Eteone spec.	80	34	0	0	0	0	47	20.2
Gammarus locusta	35	25.9	80	53	0	0	44	21.6
Heteromastus filiformis	2500	420	1400	1270	40	26.7	2500	440
Hydrobia ulvae	4500	1070	2300	770	100	45	3200	670
Hydrobia ventrosa	15	10.7	0	0	0	0	9	6.3
Idotea chelipes	60	27.7	120	120	0	0	70	38
Jaera albifrons	120	65	0	0	0	0	70	38
Littorina littorea	0	0	20	20.0	0	0	6	5.7
Melita palmata	5	5.0	0	0	0	0	2.9	2.95
Microphthalmus aberrans	5	5.0	0	0	0	0	2.9	2.95
Microdeutopus gryllocephala	5	5.0	0	0	20	20.0	5	3.9
Microprotopeltis maculatus	5	5.0	0	0	0	0	2.9	2.95
Mya arenaria	180	62	35	23.6	0	0	110	37
Mytilus edulis	240	161	500	460	0	0	270	162
Nemertinae indet.	90	33	80	44	0	0	73	23.0
Nereis diversicolor	6	5.6	0	0	0	0	3	3.3
Nereis spec.	5	5.0	0	0	0	0	2.9	2.95
Oligochaeta	11000	3200	3100	1330	20	20.0	7600	1950
Polydora ligni	2300	830	80	44	0	0	1400	490
Polydora quadrilobata	700	490	2000	840	40	40	1000	380
Pygospio elegans	1800	960	120	68	0	0	1100	570
Scoloplos armiger	0	0	20	20.0	0	0	6	5.7
Scrobicularia plana	5	5.0	0	0	0	0	2.9	2.95
Streblospio shrubsolii	0	0	100	100	0	0	29	28.6
Tharyx marioni	1800	1210	2300	680	0	0	1700	740
Totaal per stratum	27000	9300	15000	6700	220	151	20000	6100

Tabel 17 Gemiddelde biomassa ± standaardfout (ind./m²) per waargenomen soort in het deelgebied plot 3 van het Veerse Meer in het voorjaar 1993, per dieptestratum en over gehele plot.

Dieptestratum Oppervlakte (km ²)	> -2m		-2 tot -8m		< -8m		totaal	
	gem	se	gem	se	gem	se	gem	se
Actinaria indet.	0	0	.026	.0260	0	0	.007	.0074
Alkmaria romijni	0	0	.008	.0044	0	0	.0023	.00127
Anaitides mucosa	0	0	.034	.0280	0	0	.010	.0080
Anaitides spec.	*****	*****	0	0	0	0	*****	*****
Arenicola marina	7	3.3	.5	.53	0	0	4.1	1.96
Boccardiella ligeria	0	0	.006	.0060	0	0	.0017	.00172
Capitella capitata	.17	.079	.05	.044	0	0	.11	.048
Carcinus maenas	0	0	.6	.58	0	0	.17	.165
Cerastoderma glaucum	.15	.081	1.2	1.23	0	0	.4	.36
Chironomus salinarius	.07	.031	.007	.0052	0	0	.045	.0184
Corbula gibba	0	0	.003	.0030	0	0	.0009	.00086
Corophium insidiosum	.06	.038	.09	.046	0	0	.060	.0259
Corophium volutator	.010	.0100	0	0	0	0	.006	.0059
Eteone spec.	.061	.0269	0	0	0	0	.036	.0159
Gammarus locusta	.012	.0080	.22	.158	0	0	.07	.045
Heterocastus filiformis	4.8	.76	2.8	.61	.015	.0100	3.7	.48
Hydrobia ulvae	2.5	.65	.74	.245	.034	.0156	1.7	.39
Hydrobia ventrosa	.0030	.00213	0	0	0	0	.0018	.00126
Idotea chelipes	.11	.050	.16	.160	0	0	.11	.055
Jaera albifrons	.016	.0128	0	0	0	0	.009	.0076
Littorina littorea	0	0	1.1	1.07	0	0	.3	.31
Melita palmata	.003	.0030	0	0	0	0	.0018	.00177
Microphthalmus aberrans	*****	*****	0	0	0	0	*****	*****
Microdeutopus gryllotalpa	.0010	.00100	0	0	.0010	.00100	.0007	.00060
Microprotopus maculatus	*****	*****	0	0	0	0	*****	*****
Mya arenaria	44	26.3	19	11.9	0	0	31	15.9
Mytilus edulis	3.2	2.09	40	36	0	0	12	10.5
Nemertinae indet.	.21	.081	.24	.201	0	0	.19	.075
Nereis diversicolor	.5	.53	0	0	0	0	.3	.31
Nereis spec.	*****	*****	0	0	0	0	*****	*****
Oligochaeta	3.0	.97	.29	.146	.008	.0080	1.9	.57
Polydora ligni	.19	.108	.010	.0061	0	0	.12	.063
Polydora quadrilobata	.33	.266	.24	.103	.0020	.00200	.26	.160
Pygospio elegans	.14	.072	.020	.0178	0	0	.09	.043
Scoloplos armiger	0	0	.05	.047	0	0	.013	.0135
Scrobicularia plana	.0020	.00200	0	0	0	0	.0012	.00118
Streblospio shrubsolii	0	0	.004	.0040	0	0	.0011	.00115
Tharyx marioni	.48	.280	.26	.075	0	0	.35	.166
Totaal per stratum	70	36	60	54	.06	.037	60	32

***** : gem. biomassa < 0.00003 gADW/m²

Tabel 18

Gemiddelde dichtheid ± standaardfout (ind./m²) per waargenomen soort in het deelgebied plot 1 van het Grevelingenmeer in het voorjaar 1993, per dieptestratum en over gehele plot.

Dieptestratum Oppervlakte (km ²)	> -2m		-2 tot -6m		< -6m		totaal	
	5.91		7.67		10.83		24.56	
	gem	se	gem	se	gem	se	gem	se
<i>Abra alba</i>	0	0	7	6.7	0	0	2.1	2.08
<i>Abra tenuis</i>	0	0	7	6.7	0	0	2.1	2.08
<i>Actiniaria indet.</i>	5	5.0	27	14.7	50	33	33	15.2
<i>Amphitrite spec.</i>	0	0	13	13.3	70	54	34	24.0
<i>Arenicola marina</i>	0	0	0	0	50	34	21	15.2
<i>Aricidea minuta</i>	0	0	0	0	110	113	50	50
<i>Ascidia adspersa</i>	0	0	20	14.2	60	46	33	20.8
<i>Ascidiae indet.</i>	0	0	20	10.2	0	0	6	3.2
<i>Asterias rubens</i>	5	5.0	0	0	0	0	1.2	1.20
<i>Capitella capitata</i>	1400	790	460	151	110	99	530	201
<i>Carcinus maenas</i>	26	14.2	0	0	13	8.9	12	5.2
<i>Cerastoderma edule</i>	0	0	7	6.7	0	0	2.1	2.08
<i>Cerastoderma spec.</i>	5	5.0	0	0	0	0	1.2	1.20
<i>Corbula gibba</i>	0	0	13	13.3	87	28.2	42	13.1
<i>Corophium bonnelli</i>	5	5.0	33	20.5	0	0	12	6.5
<i>Corophium insidiosum</i>	60	50	490	258	340	165	320	109
<i>Crangon crangon</i>	5	5.0	0	0	0	0	1.2	1.20
<i>Crepidula fornicate</i>	400	236	1200	420	1000	440	890	240
<i>Eulalia viridis</i>	15	10.7	70	54	53	29.5	48	21.3
<i>Eumida sanguinea</i>	0	0	13	13.3	0	0	4	4.2
<i>Eumida spec.</i>	0	0	7	6.7	7	6.7	5	3.6
<i>Exogone naidina</i>	5	5.0	510	183	170	60	240	63
<i>Gammarus locusta</i>	11	11.1	0	0	0	0	2.7	2.67
<i>Gattyana cirrosa</i>	0	0	0	0	7	6.7	2.9	2.94
<i>Harmothoe imbricata</i>	50	50	340	138	130	48	180	49
<i>Harmothoe spec.</i>	90	80	110	46	33	20.5	68	25.5
<i>Hesionidae indet.</i>	40	40	0	0	50	53	33	25.4
<i>Heteromastus filiformis</i>	60	31	330	118	340	154	270	78
<i>Hydrobia ulvae</i>	5	5.0	100	36	500	490	250	214
<i>Kefersteinia cirrata</i>	5	5.0	160	75	0	0	51	23.3
<i>Lepidochitona cinerea</i>	40	31	50	31	0	0	26	12.2
<i>Lepidonotus squamatus</i>	5	5.0	0	0	0	0	1.2	1.20
<i>Liocarcinus arcuatus</i>	0	0	7	6.7	0	0	2.1	2.08
<i>Littorina littorea</i>	100	51	0	0	0	0	23	12.2
<i>Melita palmata</i>	10	6.7	0	0	0	0	2.4	1.60
<i>Microdeutopus gryllotalpa</i>	90	71	700	370	150	93	320	124
<i>Microprotopus maculatus</i>	20	20.0	13	8.9	0	0	9	5.6
<i>Mycidae indet.</i>	0	0	0	0	7	6.7	2.9	2.94
<i>Mytilia bidentata</i>	150	64	1100	330	270	75	500	111
<i>Mytilus edulis</i>	31	17.1	50	46	0	0	24	15.1
<i>Nassarius reticulatus</i>	20	8.2	27	14.7	20	10.2	22	6.7
<i>Nemertinae indet.</i>	0	0	13	8.9	90	87	40	38
<i>Neoamphitrite figurulus</i>	0	0	7	6.7	0	0	2.1	2.08
<i>Nephrys hombergii</i>	20	8.2	33	11.1	33	11.1	30	6.3
<i>Nereis diversicolor</i>	0	0	7	6.7	0	0	2.1	2.08
<i>Nereis longissima</i>	0	0	13	8.9	0	0	4.2	2.78
<i>Nereis succinea</i>	0	0	13	8.9	0	0	4.2	2.78
<i>Nereis virens</i>	36	7.8	27	10.9	27	10.9	29	6.2
<i>Notomastus latericeus</i>	0	0	0	0	33	26.8	15	11.8
<i>Nudibranchia indet.</i>	0	0	7	6.7	0	0	2.1	2.08
<i>Oligochaeta</i>	1100	530	4200	940	1200	670	2100	440
<i>Ostrea edulis</i>	15	15.0	7	6.7	20	14.2	15	7.5
<i>Ostrea spec.</i>	0	0	7	6.7	0	0	2.1	2.08
<i>Platynereis dumerilii</i>	100	73	700	340	90	61	290	111
<i>Polydora ciliata</i>	21	12.0	1300	500	790	250	740	191
<i>Polydora ligni</i>	0	0	7	6.7	13	13.3	6	6.2
<i>Polycirrus medusa</i>	0	0	0	0	13	13.3	6	5.9
<i>Porifera indet.</i>	0	0	7	6.7	0	0	2.1	2.08
<i>Praunus flexuosus</i>	6	5.6	0	0	0	0	1.3	1.34
<i>Pygospio elegans</i>	21	11.2	33	20.5	13	8.9	21	8.0
<i>Retusa alba</i>	0	0	0	0	7	6.7	2.9	2.94
<i>Scoloplos armiger</i>	0	0	60	23.2	250	78	130	35
<i>Spio martinensis</i>	100	48	7	6.7	0	0	26	11.8
<i>Styela clava</i>	0	0	13	8.9	7	6.7	7	4.0
<i>Sycon spec.</i>	0	0	13	13.3	0	0	4	4.2
<i>Syllidia armata</i>	10	10.0	700	530	130	50	270	166
<i>Syllis gracilis</i>	0	0	13	13.3	0	0	4	4.2
<i>Tharyx marioni</i>	0	0	33	20.5	110	37	60	17.6
<i>Venerupis pullastra</i>	0	0	40	20.4	0	0	12	6.4
Totaal per stratum	4100	2350	13000	5000	6000	3400	7900	2620

Tabel 19

Gemiddelde biomassa ± standaardfout (ind./m²) per waargenomen soort in het deelgebied plot 1 van het Grevelingenmeer in het voorjaar 1993, per dieptestratum en over gehele plot.

Dieptestratum Oppervlakte (km ²)	> -2m		-2 tot -6m		< -6m		totaal	
	gem	se	gem	se	gem	se	gem	se
Abra alba	0	0	.011	.0110	0	0	.003	.0034
Abra tenuis	0	0	.0010	.00100	0	0	.0003	.00031
Actiniaaria indet.	.04	.039	.09	.083	.007	.0047	.039	.0276
Amphitrite spec.	0	0	.0010	.00100	.004	.0040	.0021	.00179
Arenicola marina	0	0	0	0	0	0	0	0
Aricidea minuta	0	0	0	0	.006	.0060	.0026	.00265
Ascidella adspersa	0	0	6	4.4	15	12.8	8	5.8
Ascidiae indet.	0	0	.4	.35	0	0	.12	.109
Asterias rubens	3	3.5	0	0	0	0	.8	.84
Capitella capitata	1.1	.63	.10	.040	.004	.0031	.29	.153
Carcinus maenas	.9	.83	0	0	20	19.4	9	8.6
Ceratoderma edule	0	0	4	3.7	0	0	1.2	1.15
Cerastoderma spec.	*****	*****	0	0	0	0	*****	*****
Corbula gibba	0	0	.03	.033	.10	.064	.05	.030
Corophium bonnelli	.0010	.00100	.006	.0040	0	0	.0021	.00127
Corophium insidiosum	.009	.0090	.046	.0250	.024	.0118	.027	.0096
Crangon crangon	.15	.149	0	0	0	0	.04	.036
Crepidula fornicate	.26	14.8	100	37	65	25.4	66	16.4
Eulalia viridis	.023	.0219	.03	.032	.025	.0139	.027	.0128
Eumida sanguinea	0	0	.017	.0170	0	0	.005	.0053
Eumida spec.	0	0	.012	.0120	.0010	.00100	.004	.0038
Exogone naidina	*****	*****	.0040	.00162	*****	*****	.0013	.00051
Gammarus locusta	.08	.084	0	0	0	0	.020	.0202
Gattyana cirroosa	0	0	0	0	.06	.056	.025	.0247
Harmothoe imbricata	.012	.0120	.33	.218	.048	.0207	.13	.069
Harmothoe spec.	.010	.0100	.039	.0165	.010	.0063	.019	.0063
Hesionidae indet.	.03	.030	0	0	.015	.0150	.014	.0098
Heteromastus filiformis	.06	.035	.30	.144	.11	.061	.16	.053
Hydrobia ulvae	*****	*****	.015	.0062	.04	.037	.021	.0164
Kerfesteinia cirrata	.005	.0050	.14	.071	0	0	.046	.0221
Lepidochitonina cinerea	.21	.209	.046	.0237	0	0	.07	.051
Lepidonotus squamatus	.27	.270	0	0	0	0	.06	.065
Lioecarculus arcuatus	0	0	.11	.111	0	0	.03	.035
Littorina littorea	15	6.8	0	0	0	0	3.6	1.63
Melita palmata	.005	.0034	0	0	0	0	.0012	.00082
Microdeutopus gryllotalpa	.020	.0153	.23	.128	.026	.0178	.09	.041
Micropropodus maculatus	.004	.0040	*****	*****	0	0	.0010	.00096
Mycidae indet.	0	0	0	0	*****	*****	*****	*****
Mysella bidentata	.043	.0167	.24	.085	.057	.0237	.111	.0289
Mytilus edulis	11	7.7	19	14.9	0	0	9	5.0
Nassarius reticulatus	2.2	1.03	2.3	1.22	1.5	.78	1.9	.57
Nemertinae indet.	0	0	.0020	.00200	.006	.0060	.0033	.00272
Neomphithrite figulus	0	0	1.0	.98	0	0	.3	.31
Nephrys hombergii	.32	.187	.20	.088	.09	.047	.18	.057
Nereis diversicolor	0	0	.06	.057	0	0	.018	.0178
Nereis longissima	0	0	.20	.147	0	0	.06	.046
Nereis succinea	0	0	.008	.0055	0	0	.0025	.00173
Nereis virens	23	9.7	9	4.6	2.4	1.82	9.4	2.84
Notomastus latericeus	0	0	0	0	1.3	1.01	.6	.44
Nudibranchia indet.	0	0	.18	.178	0	0	.06	.056
Oligochaeta	.13	.062	.33	.087	.09	.056	.17	.040
Ostrea edulis	12	11.6	6	6.5	2.3	2.11	6	3.6
Ostrea spec.	0	0	*****	*****	0	0	*****	*****
Platynereis dumerilii	.05	.043	.25	.107	.018	.0121	.10	.035
Polydora ciliata	.035	.0286	.065	.0268	.0120	.00290	.034	.0109
Polydora ligni	0	0	.0010	.00100	.003	.0030	.0016	.00136
Polycirrus medusa	0	0	0	0	1.2	1.16	.5	.51
Porifera indet.	0	0	.6	.62	0	0	.19	.194
Praunus flexuosus	.025	.0250	0	0	0	0	.006	.0060
Pygospio elegans	.0010	.00100	.006	.0040	*****	*****	.0021	.00127
Retusa alba	0	0	0	0	.0010	.00100	.0004	.00044
Scoloplos armiger	0	0	.36	.256	.82	.266	.47	.142
Spio martinensis	.07	.039	.005	.0050	0	0	.019	.0094
Styela clava	0	0	.5	.35	4	4.4	2.1	1.96
Sycon spec.	0	0	.0010	.00100	0	0	.0003	.00031
Syllidium armata	.0020	.00200	.11	.086	.019	.0082	.042	.0270
Syllis gracilis	0	0	.0020	.00200	0	0	.0006	.00062
Tharyx marioni	0	0	.0030	.00213	.013	.0054	.0067	.00246
Venerupis pullastra	0	0	26	14.5	0	0	8	4.5
Totaal per stratum	100	58	180	91	110	70	130	56

***** : gem. biomassa < 0.00003 gADW/m²

Tabel 20

Gemiddelde dichtheid ± standaardfout (ind./m²) per waargenomen soort in het deelgebied plot 2 van het Grevelingenmeer in het voorjaar 1993, per dieptestratum en over gehele plot.

Dieptestratum Oppervlakte (km ²)	> -2m		-2 tot -6m		< -6m		totaal	
	11.61	se	6.58	se	5.86	se	24.05	se
<i>Actinia anguicoma</i>	0	0	7	6.7	0	0	1.8	1.82
<i>Actinaria</i> indet.	15	15.0	33	22.8	140	34	50	12.6
<i>Amphitrite</i> spec.	0	0	7	6.7	7	6.7	3.4	2.44
<i>Anaitides mucosa</i>	0	0	7	6.7	0	0	1.0	1.82
<i>Arenicola marina</i>	20	20.0	0	0	33	14.9	18	10.3
<i>Ascidia adpersa</i>	0	0	0	0	13	13.3	3	3.2
<i>Ascidiae</i> indet.	0	0	27	26.7	0	0	7	7.3
<i>Bivalvia</i> indet.	0	0	0	0	7	6.7	1.6	1.62
<i>Capitella capitata</i>	500	360	160	97	90	39	310	176
<i>Capitellidae</i> indet.	5	5.0	0	0	0	0	2.4	2.41
<i>Carcinus maenas</i>	16	7.9	0	0	0	0	8	3.8
<i>Cerastoderma edule</i>	5	5.0	0	0	0	0	2.4	2.41
<i>Cerastoderma glaucum</i>	11	7.4	0	0	0	0	5	3.6
<i>Corbula gibba</i>	0	0	7	6.7	100	55	26	13.4
<i>Corophium bonnelli</i>	0	0	7	6.7	0	0	1.8	1.82
<i>Corophium insidiosum</i>	15	15.0	60	36	320	208	100	52
<i>Corophium</i> spec.	6	5.6	0	0	7	6.7	4	3.1
<i>Crepidula fornicata</i>	270	227	800	370	900	240	560	160
<i>Cyathura carinata</i>	22	17.0	0	0	0	0	11	6.2
<i>Eulalia viridis</i>	0	0	7	6.7	7	6.7	3.4	2.44
<i>Eumida</i> spec.	0	0	7	6.7	7	6.7	3.4	2.44
<i>Exogone naidina</i>	110	105	600	380	200	112	260	118
<i>Gammarus locusta</i>	10	10.0	13	13.3	0	0	8	6.1
<i>Gammarus</i> spec.	40	34	0	0	0	0	21	16.3
<i>Harmothoe imbricata</i>	5	5.0	0	0	0	0	2.4	2.41
<i>Harmothoe</i> spec.	42	19.1	220	76	170	55	121	26.4
<i>Heteromastus filiformis</i>	0	0	20	14.2	80	38	25	10.1
<i>Hydrobia ulvae</i>	0	0	80	61	20	14.2	27	17.1
<i>Kerfersteinia cirrata</i>	0	0	13	8.9	0	0	3.6	2.43
<i>Lepidochitonina cinerea</i>	20	20.0	33	17.9	0	0	19	10.8
<i>Littorina littorea</i>	5	5.0	7	6.7	0	0	4	3.0
<i>Malacoboceros fuliginosus</i>	26	17.6	0	0	0	0	13	8.5
<i>Melita palmata</i>	5	5.0	0	0	0	0	2.4	2.41
<i>Microdeutopus grylliotalpa</i>	35	29.9	330	143	90	45	130	43
<i>Microprotopus maculatus</i>	16	11.7	13	8.9	33	20.5	20	7.9
<i>Mysella bidentata</i>	10	10.0	310	113	320	92	170	38
<i>Mytilus edulis</i>	10	10.0	0	0	0	0	5	4.8
<i>Nassarius reticulatus</i>	46	19.0	50	34	33	17.9	45	13.8
<i>Nemertinae</i> indet.	17	16.7	0	0	7	6.7	10	8.2
<i>Nephrys hombergii</i>	10	6.7	60	12.0	13	8.9	24	5.1
<i>Nereis virens</i>	6	5.6	27	10.9	13	8.9	13	4.6
<i>Oligochaeta</i>	700	360	1600	680	620	264	930	261
<i>Platynereis dumerilii</i>	5	5.0	70	36	27	10.9	27	10.4
<i>Polydora ciliata</i>	140	83	500	330	1100	550	470	168
<i>Polydora ligni</i>	10	10.0	20	20.0	20	20.0	15	8.8
<i>Polydora</i> spec.	0	0	1400	1330	0	0	400	360
<i>Procerataea cornuta</i>	0	0	0	0	13	13.3	3	3.2
<i>Pygospio elegans</i>	52	27.3	13	13.3	7	6.7	30	13.8
<i>Scoloplos armiger</i>	5	5.0	7	6.7	0	0	4	3.0
<i>Spio martinensis</i>	22	16.9	7	6.7	0	0	12	8.3
<i>Sycon</i> spec.	0	0	0	0	7	6.7	1.6	1.62
<i>Syllidea armata</i>	0	0	0	0	7	6.7	1.6	1.62
<i>Tharyx marioni</i>	40	33	0	0	70	36	35	18.2
<i>Venerupis pullastra</i>	0	0	7	6.7	0	0	1.8	1.82
Totaal per stratum	2300	1550	7000	3900	4500	1970	4000	1690

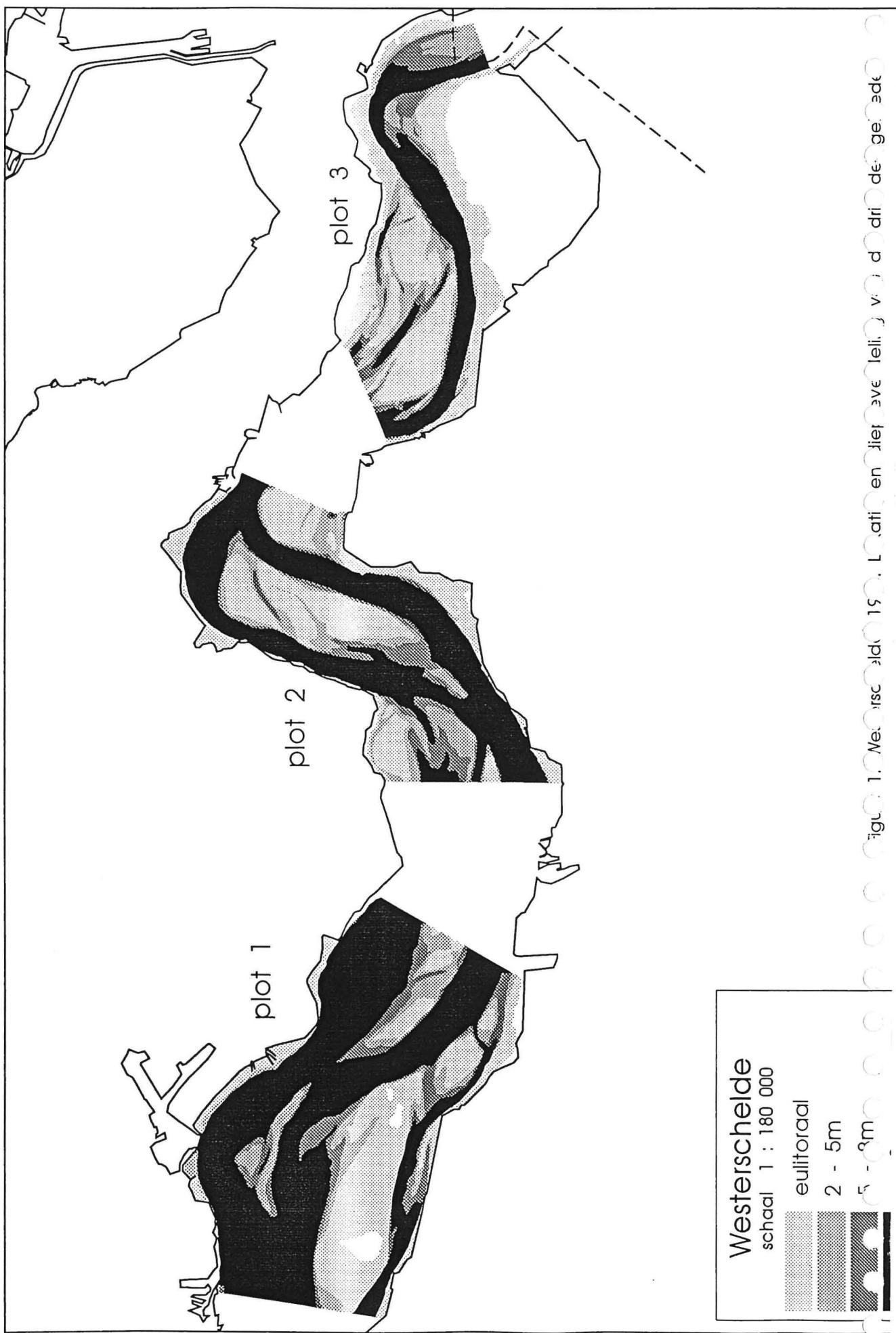
Tabel 21 Gemiddelde biomassa ± standaardfout (ind./m²) per waargenomen soort in het deelgebied plot 2 van het Grevelingenmeer in het voorjaar 1993, per dieptestratum en over gehele plot.

Dieptestratum Oppervlakte (km ²)	> -2m		-2 tot -6m		< -6m		totaal	
	gem	se	gem	se	gem	se	gem	se
Actinia anguicoma	0	0	.4	.35	0	0	.10	.096
Actinaria indet.	.09	.090	.9	.61	3.2	1.56	1.1	.42
Amphitrite spec.	0	0	*****	*****	.00010	.00100	.00025	.000244
Anaitides mucosa	0	0	.006	.0060	0	0	.0016	.00164
Arenicola marina	3.0	2.97	0	0	*****	*****	1.4	1.43
Ascidia adspersa	0	0	0	0	2.2	2.24	.5	.55
Ascidiae indet.	0	0	.0020	.00200	0	0	.0005	.00055
Bivalvia indet.	0	0	0	0	*****	*****	*****	*****
Capitella capitata	.45	.298	.032	.0217	.14	.114	.26	.147
Capitellidae indet.	.0010	.00100	0	0	0	0	.0005	.00048
Carcinus maenas	.40	.279	0	0	0	0	.19	.135
Cerastoderma edule	.21	.208	0	0	0	0	.10	.100
Cerastoderma glaucum	4.2	2.84	0	0	0	0	2.0	1.37
Corbula gibba	0	0	.0010	.00100	.013	.0058	.0034	.00144
Corophium bonnelli	0	0	.0010	.00100	0	0	.00027	.000274
Corophium insidiosum	.004	.0040	.008	.0047	.035	.0211	.013	.0056
Corophium spec.	*****	*****	0	0	*****	*****	*****	*****
Crepidula fornicate	29	19.1	100	45	130	34	75	17.6
Cyathura carinata	.017	.0116	0	0	0	0	.008	.0056
Eulalia viridis	0	0	.016	.0160	.008	.0080	.006	.0048
Eunida spec.	0	0	*****	*****	*****	*****	*****	*****
Exogone naidina	.0010	.00100	.005	.0040	.0020	.00133	.0024	.00124
Gammarus locusta	.04	.041	.010	.0100	0	0	.023	.0200
Gammarus spec.	.005	.0040	0	0	0	0	.0024	.00194
Harmothoe imbricata	.007	.0070	0	0	0	0	.003	.0034
Harmothoe spec.	.006	.0034	.082	.0276	.055	.0198	.039	.0091
Heteromastus filiformis	0	0	.03	.032	.025	.0142	.015	.0094
Hydrobia ulvae	0	0	.019	.0159	.0030	.00213	.006	.0044
Kefersteinia cirrata	0	0	.0020	.00133	0	0	.0005	.00036
Lepidochitonida cinerea	.019	.0190	.17	.135	0	0	.06	.038
Littorina littorea	.6	.56	1.0	.99	0	0	.5	.38
Malacobroteres fuliginosus	.009	.0064	0	0	0	0	.004	.0031
Melita palmata	.003	.0030	0	0	0	0	.0014	.00145
Microdeutopus gryllotalpa	.010	.0089	.10	.045	.028	.0176	.039	.0136
Microprotopus maculatus	.0030	.00300	*****	*****	.0020	.00133	.0019	.00148
Mysella bidentata	.003	.0030	.076	.0279	.054	.0220	.035	.0094
Mytilus edulis	5	4.9	0	0	0	0	2.4	2.39
Nassarius reticulatus	2.1	.83	3.1	2.15	1.8	1.05	2.3	.76
Nemertinae indet.	.03	.032	0	0	.003	.0030	.016	.0155
Nephrys hombergii	.4	.36	1.0	.42	.17	.147	.50	.211
Nereis virens	.28	.283	5	4.0	2.5	2.28	2.1	1.23
Oligochaeta	.08	.041	.11	.049	.048	.0300	.081	.0251
Platynereis dumerilii	.05	.047	.09	.078	.0060	.00267	.05	.031
Polydora ciliata	.0020	.00200	.021	.0116	.013	.0063	.010	.0037
Polydora ligni	.016	.0160	.010	.0100	.005	.0050	.012	.0083
Polydora spec.	0	0	.020	.0115	0	0	.005	.0031
Proceraeaa cornuta	0	0	0	0	*****	*****	*****	*****
Pygospio elegans	.0030	.00213	.0010	.00100	*****	*****	.0017	.00106
Scolopios armiger	*****	*****	*****	*****	0	0	*****	*****
Spio martinensis	.021	.0162	.004	.0040	0	0	.011	.0079
Sycon spec.	0	0	0	0	*****	*****	*****	*****
Syllidia armata	0	0	0	0	.0020	.00200	.0005	.00049
Tharyx marioni	.006	.0043	0	0	.006	.0040	.0044	.00228
Venerupis pullastra	0	0	.12	.119	0	0	.03	.033
Totaal per stratum	50	33	110	55	140	42	89	27.1

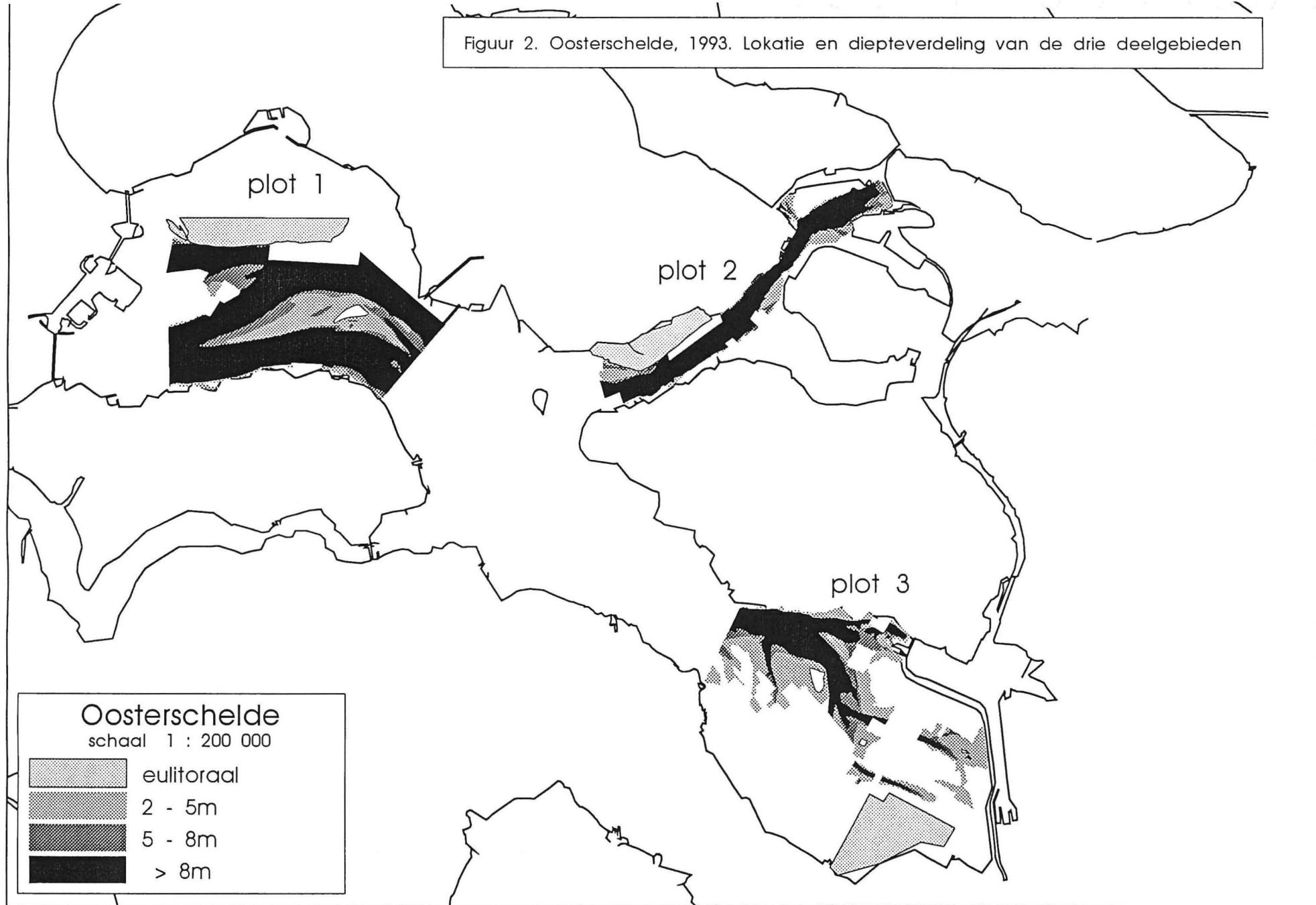
***** : gem. biomassa < 0.00003 gADW/m²

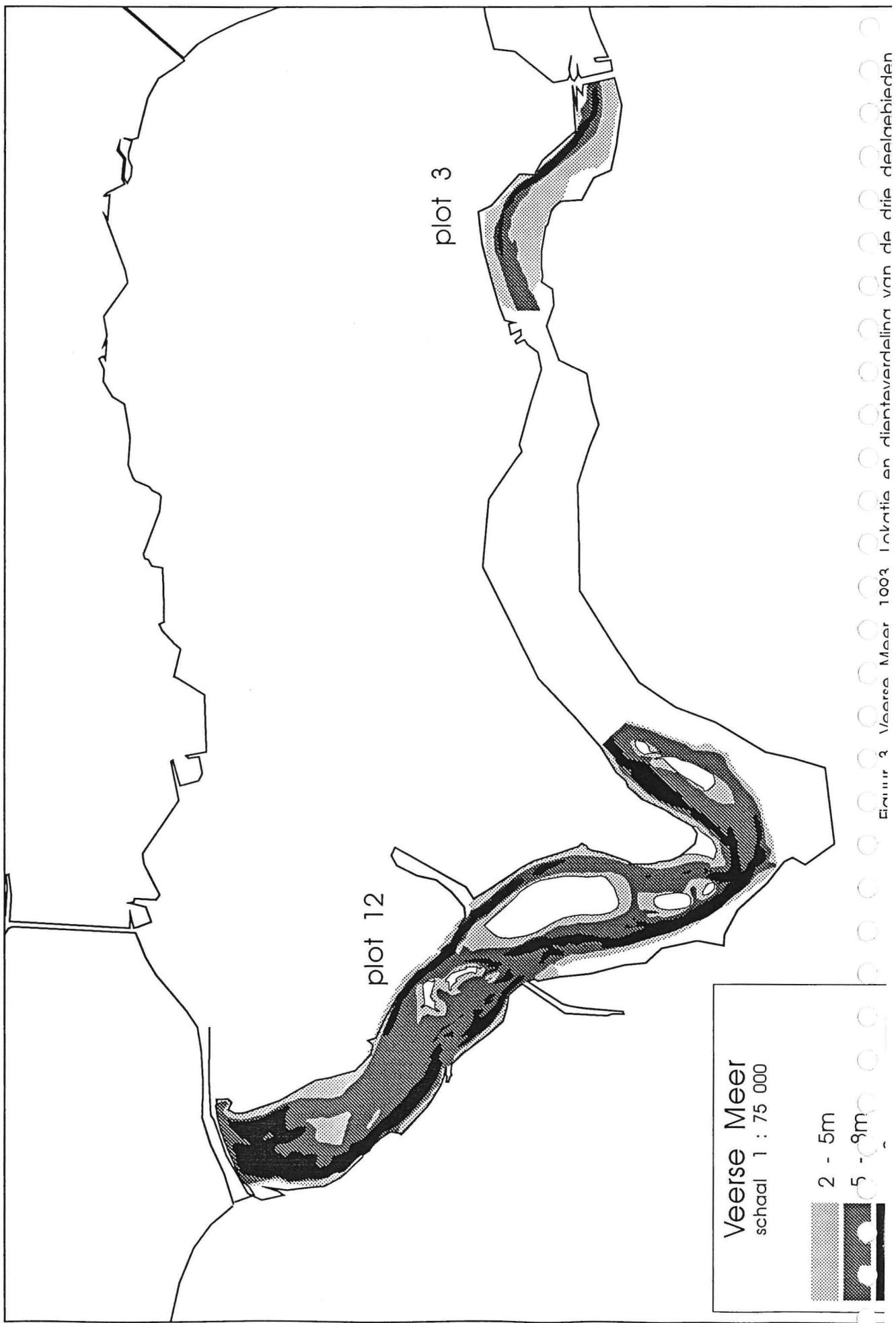
Lijst van figuren

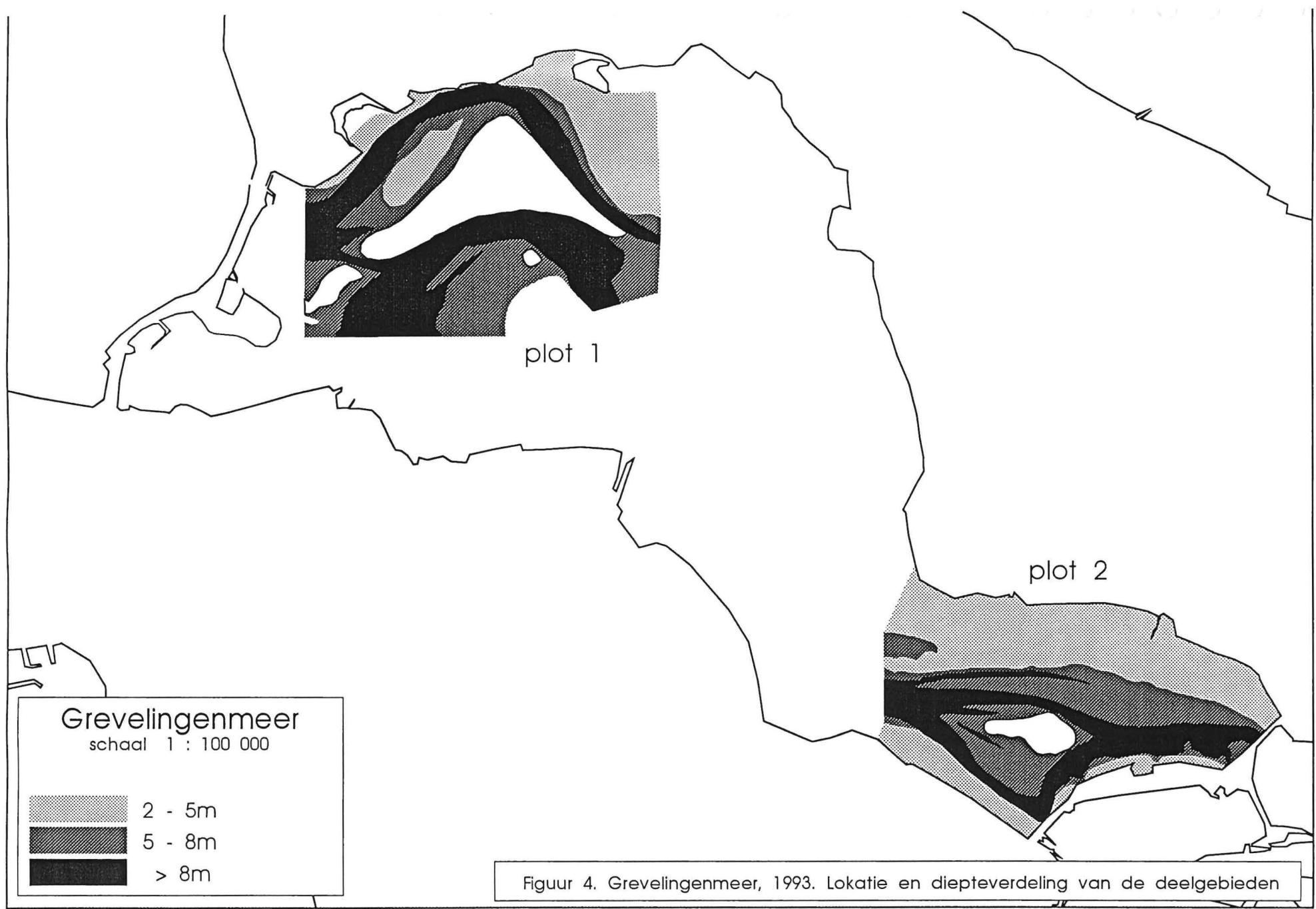
- Figuur 1 Westerschelde, voorjaar 1993. Lokatie en diepteverdeling van de drie deelgebieden.
Figuur 2 Oosterschelde, voorjaar 1993. Lokatie en diepteverdeling van de drie deelgebieden.
Figuur 3 Veerse Meer, voorjaar 1993. Lokatie en diepteverdeling van de twee deelgebieden.
Figuur 4 Grevelingenmeer, voorjaar 1993. Lokatie en diepteverdeling van de twee deelgebieden.

Figuur 2. Oosterschelde, 1993. Lokatie en diepteverdeling van de drie deelgebieden

Bijlage: conversiefaktoren voor berekening biomassa

ADW/WW	conversiefactor voor omzetting van natgewicht (ww) naar asvrijdrooggewicht (adw)
REG_CTE	regressieconstante van de opgestelde lengte-gewichtregressies ($W=aL^b$; W = ADW in mg, L= lengte in mm)
REG_POWER	regressiecoëfficiënt van lengte-gewichtregressies
IND.WEIGHT	gem. individueel gewicht (mg)

LATIJNSE NAAM	ADW/WW	REG_CTE	REG_POWER	IND.WEIGHT
ALBA	.043	.032	2.097	
TENUIS	.043			
IA ANGUICOMA	.142			
NIARIA INDET.	.142			
ARIA ROMIJNI	.114			
ELISCA BREVICORNIS	.135			
ARETE ACUTIFRONS	.114			
ARETE SPEC.	.114			
IPHOLIS SQUAMATA	.129			
ITRITE SPEC.	.092			
FIDES MUCOSA	.139			
IDES SPEC.	.139			
PLODACTYLUS PETIOLATUS	.129			
ZOZA INDET.	.142			
TYPICA	.135			
COLA MARINA	.100			
DEA MINUTA	.144			
DEA SPEC.	.144			
DIAE INDET.	.039			
IELLA ADSPERSA	.039			
RIAS RUBENS	.076			
S SWAMMERDAMI	.135			
OLYTUS SPEC.	.131			
YPOREIA PELAGICA	.129			
YPOREIA PILOSA	.129			
YPOREIA SARSI	.129			
YPOREIA SPEC.	.129			
VIA INDET.	.050			
ARDIELLA LIGERIA	.130			
OTRIA PULCHELLA	.131			
OTRIA SCORPIOIDES	.131			
YLLUS SCHLOSSERI	.039			
ELLA CAPITATA	.121			
ELLIDAE INDET.	.121			
ELLIDAE INDET.	.129			
HINUS MAENAS	.120	.055	2.796	
LERIELLA SPEC.	.126			
STODERMA EDULE	.049	.006	3.212	
STODERMA LAMARCKI		.009	3.013	
STODERMA SPEC.	.049			
TOZONE SETOSA	.126			
ROCRATUS SUNDEVALLII	.129			
ONOMUS SALINARIUS	.106			
BULA GIBBA		.044	1.912	
OPHIUM ARENARIUM	.129			
OPHIUM BONNELLI	.129			
OPHIUM INSIDIOSUM	.129			
OPHIUM SEXTONAE	.129			
OPHIUM SPEC.	.129			
OPHIUM VOLUTATOR	.129			
HURA LONGOCIRRATA	.126			
IGON CRANGON	.129			
IGON SPEC.	.129			
SOSTREA SPEC.				
IDULA FORNICATA				
HURA CARINATA	.132			
PODA INDET.	.120			
YLIS SPEC.	.131			
EDOS SPEC.	.129			
NOCARDIUM CORDATUM	.018			
S ARCUATUS	.089			
S DIRECTUS	.089			

Bijlage

LATIJNSE NAAM	ADW/WW	REG_CTE	REG_POWER	IND.WEIGHT
ENSIS SPEC.	.089			
ETEONE LONGA	.139			
ETEONE SPEC.	.139			
EULALIA VIRIDES	.139			
EUMIDA SANGUINEA	.139			
EUMIDA SPEC.	.139			
EURYDICE PULCHRA	.132			
EXOGONE NAIDINA	.131			
FABRICIA SABELLA	.114			
FLABBELIGERA AFFINIS	.114			
GAMMARIDAE INDET.	.129			
GAMMARUS LOCUSTA	.129			
GAMMARUS SALINUS	.129			
GAMMARUS SPEC.	.129			
GASTROSACCUS SPINIFER	.129			
GATTYANA CIRROSA	.161			
GLYCERA ALBA	.136			
GLYCERA SPEC.	.136			
HARMOTHOE IMBRICATA	.161			
HARMOTHOE IMPAR	.161			
HARMOTHOE LUNULATA	.161			
HARMOTHOE SPEC.	.161			
HAUSTORIUS ARENARIUS	.129			
HESIONIDAE INDET.	.153			
HETEROMASTUS FILIFORMIS	.121			1.640
HYDROBIA ULVAE	.097			.480
HYDROBIA VENTROSA	.097			
IDOTHEA CHELIPES	.132			
JAERA ALBIFRONS	.132			.140
KEFERSTEINIA CIRRATA	.153			
LANICE CONCHILEGA	.092			
LEPIDOCHITONA CINEREA	.116			
LEPIDONOTUS SQUAMATUS	.161			
LIOCARCINUS ARCUATUS	.120			
LITTORINA LITTOREA	.067			
MACOMA BALTHICA		.004	3.294	
MAGELONA PAPILLICORNIS	.146			
MALACOCEROS FULIGINOSUS	.130			
MALACOCEROS SPEC.	.130			
MALACOCEROS TETRACERUS	.130			
MANAYUNKIA AESTUARINA	.114			
MELITA PALMATA	.129			
MELITA SPEC.	.129			
MESOPODOPSIS SLABBERI	.142			
MICRODEUTOPUS GRYLLOTALPA	.135			.290
MICROPHTHALMUS ABERRANS	.153			
MICROPHTHALMUS LISTENSIS	.153			
MICROPHTHALMUS SCZELKOWII	.153			
MICROPHTHALMUS SIMILIS	.153			
MICROPHTHALMUS SPEC.	.153			
MICROPROTOPUS MACULATUS	.129			
MOLGULA MANHATTENSIS	.039			
MONTACUTA FERRUGINOSA	.076			
MYA ARENARIA	.048	.007	2.927	
MYSELLA BIDENTATA	.076			
mysidacea indet.	.142			
MYTILUS EDULIS	.054	.014	2.659	
NASSARIUS RETICULATUS	.072			
NEMERTEA INDET.	.174			
NEOAMPHITRITE FIGULUS	.092			
NEOAMPHITRITE SPEC.	.092			
NEOMYSIS INTEGER	.129			
NEPHTYS CAECA	.136			

Bijlage

LATIJNSE NAAM	ADW/WW	REG_CTE	REG_POWER	IND.WEIGHT
HYS CIRROSA	.136			
HYS HOMBERGII	.136			
HYS SPEC.	.136			
LIS DIVERSICOLOR	.121			
EIS LONGISSIMA	.121			
LIS SPEC.	.121			
EIS SUCCINEA	.121			
LIS VIRENS	.121			
OMASTUS LATERICEUS	.121			
BANCHIA INDET.	.069			
OCHAETA INDET.	.111			.140
ELIA LIMACINA	.094			
ELIA RATHKEI	.094			
ELIA SPEC.	.094			
OTHRIX FRAGILIS	.051			
URA ALBIDA	.051			
URA SPEC.	.051			
URA TEXTURATA	.051			
REA EDULIS				
REA SPEC.	.035	.015	2.584	
NIA FUSIFORMIS	.128			
EMON ADSPERSUS	.129			
ONIS FULGENS	.144			
TINARIA KORENI	.114			
OCULODES LONGIMANUS	.129			
OE MINUTA	.149			
LODOCINAE INDET.	.139			
YNEREIS DUMERILII	.134			
CHLOCHAETUS SERPENS	.131			
CHAETA INDET.	.120			
CIRRUS MEDUSA	.092			
CIRRUS SPEC.	.092			
DORA CAECA	.130			
DORA CILIATA	.130			
DORA LIGNI	.130			
DORA QUADRILOBATA	.130			
DORA SPEC.	.130			
OCRATES ALTAMARINUS	.129			
FERA INDET.	.044			
JNUS FLEXUOSUS	.129			
CERAEA CORNUTA	.131			
IDOPOLYDORA PULCHRA	.130			
JOGONUM LITTORALE	.194			
DSPPIO ELEGANS	.130			.080
ISA ALBA	.079			
IBREGMA INFLATUM	.130			
ELEPIS SQUAMATA	.130			
OPLOS ARMIGER	.128			
OBICULARIA PLANA	.043	.013	2.578	2.120
LION MATHILDAE	.149			
EROMA RUGICAUDA	.132			
MARTINENSIS	.130			.250
VIDAE INDET.	.130			
PHANES BOMBYX	.130			
JLA SPEC.	.060			
JLA SUBTRUNCATA	.060			
NELAIS BOA	.149			
BLOSPPIO SHRUBSOLII	.130			
LA CLAVA	.039			
ON SPEC.	.044			
DAE INDET.	.131			
DIABIA ARMATA	.153			
S GRACILIS	.131			

Bijlage

LATIJNSE NAAM	ADW/WW	REG_CTE	REG_POWER	IND.WEIGHT
TELLINA FABULA		.008	2.692	
TELLINA SPEC.	.056			
TELLINA TENUIS	.056	.013	2.518	
TEREBELLOMORPHA INDET.	.092			
THARYX MARIONI	.126			
THECATA INDET.	.142			
TRYPHOSELLA Sarsi	.132			
UROTHOE BREVICORNIS	.129			
UROTHOE POSEIDONIS	.129			
UROTHOE SPEC.	.129			
VAUNTHOMSONIA CRISTATA	.131			
VENERUPIS PULLASTRA	.058	.009	3.058	